

تذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه اول دی ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم ورقه استیضاح از دولت از طرف آقای امیر تیمور
- ۳ - تقدیم و طرح لایحه دوفوری اصلاح قانون مطبوعات از طرف آقای وزیر فرهنگ
- ۴ - تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای معاون وزارت جنگ
- ۵ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای معاون وزارت دارائی
- ۶ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس سه ربع ساعت پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۹ آذر ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟

تهرانچی - بنده در صورت مجلس عرض دارم .

امیر تیمور - بنده هم در صورت مجلس عرض دارم .

رئیس - آقای تهرانچی .

تهرانچی - عرض کنم در خانمه جلسه گذشته وقتی از

طرف بعضی از آقایان اظهار شد وارد دستور شویم بنده عرض

کردم مخالف با ورود در دستور هستم و آقای رئیس اجازه

ندادند و این در صورت مجلس ذکر نشده و بعد هم که آقای

رئیس فرمودند جلسه را ختم میکنیم آقای امیر تیمور فرمودند

که من مخالف با ختم جلسه هستم و این هم در صورت مجلس نوشته نشده البته همانطور که تشکیل جلسه مجلس بموجب نظامنامه با خود مجلس است ختم آن هم با خود مجلس است اگر مخالفی بود با ختم جلسه باید با اجازه نطق داده شود و بعد هم رأی گرفته شود ولی این عمل واقع نشد و در صورت مجلس هم ذکر نشده است و حداقل هم اجازه داده نشد که مذاکره شود که این هیئت هائی که میخواهند انتخاب کنند باید با تصویب و اجازه مجلس شورای ملی باشد و اگر بهر وسیله دیگری انتخاب شود برخلاف مقررات قانون و مقررات قانون اساسی است .

عین مذاکرات مشروح یکصد و هیجدهمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر سمیعی - منصف - مرآت اسفندیاری - تولیت - دکتر فنی - سزاوار - شاهرودی - مشیردوانی - ناصری - امیر ابراهیمی - عطاء الله پالیزی - دکتر سنگک - هدایت الله پالیزی - فاطمی - دبستانی - آصف - صادق وزیری - دولتشاهی - مقدم - مستشار - اردبیلی - کامل ماکو

۲ - تقدیم ورقه استیضاح از دولت از طرف آقای امیر تیمور

رئیس - آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - بنده هم در جلسه قبل اجازه خواستم ولی مقام ریاست اجازه فرمودند اعلام ختم جلسه را هم که فرمودند عرض کردم با ختم جلسه مخالف هستم بایستی برطبق نظامنامه اجازه میدادند من مخالفت خودم را عرض کنم و بعد رأی گرفته شود ولی مقام ریاست اجازه ندادند که من صحبت خودم را بکنم و چون مقام ریاست برخلاف نظامنامه به بنده اجازه ندادند و برطبق نظامنامه عمل نشده است بنا بر این بنده جناب آقای قوام را استیضاح میکنم و این ورقه استیضاحی است که تقدیم میکنم بمقام ریاست .
رئیس - شما اجازه خواستید لکن اکثریت مجلس اظهار کردند که جلسه ختم شود وقتی که همه مجلس گفتند دیگر لزومی ندارد صحبت شود باین جهت جلسه ختم شد (صحیح است) .

نهرالچی - باید اجازه میدادند ما صحبت خودمان را بکنیم .

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد .

۳ - تقدیم و طرح لایحه دوفوری اصلاح قانون مطبوعات از طرف آقای وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ (آقای دکتر سیاسی) - خاطر محترم آقایان نمایندگان مطلع است که مطبوعات یکی از احتیاجات ضروری دول متمدنه است و البته جامعه های بشری نمیتوانند از مطبوعات صرف نظر کنند زیرا هم برای ارشاد ملل مفید است و هم اینکه معارف و فرهنگ را ترقی میدهد و محاسن و فوائد دیگری هم دارد که آقایان بهتر از من اطلاع دارند ولی این البته در صورتی خواهد بود که کسانی که متصدی مطبوعات هستند مردمان فاضل و پاکدامن باشند و نظرشان به پیشرفت و ترقی جامعه باشد برای اینکه این منظور تأمین شود لایحه ای مشتمل بر دو ماده تهیه شده بقید دو فوریت و تقاضای تصویب آن میشود .

رئیس - لایحه پیشنهادی خوانده میشود :

مجلس شورای ملی - خاطر نمایندگان محترم مستحضر است که مطبوعات هر کشور برای ایجاد و تقویت حس وحدت ملی و هدایت افراد در شاهراه ترقی از مؤثرترین عوامل بشمار میرود بنا بر این بمنظور تشویق و جلب فضایی از جمند و با تقوی بنامه نگاری و ارشاد قوم دو ماده ذیل پیشنهاد و تصویب آن بقید دو فوریت تقاضا میشود .

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون کسانی میتوانند صاحب امتیاز یا مدیر یا سردبیر روزنامه یا مجله باشند که علاوه بر شرایط مقرر در قانون مطبوعات مصوب ۶ محرم ۱۳۲۶ صلاحیت آنان را از لحاظ تمکن مالی و سرمایه علمی و اخلاقی شورای عالی فرهنگ با رعایت نوع روزنامه یا مجله که بخواهند منتشر کنند و سستی که در آن خواهند داشت تصدیق نماید .

صاحبان امتیاز و مدیران و سردبیران فعلی روزنامه ها و مجلات نیز مشمول این قانون میباشند و هیچکس نمیتواند پیش از امتیاز یک روزنامه یا مجله داشته باشد .

ماده ۲ - ماده ۳۴ قانون مطبوعات مصوب ۶ محرم ۱۳۲۶ بطریق زیر اصلاح میشود :

ماده ۳۴ - توهین و ناسزا و هتک احترام و شرف و کسر اعتبارات افراد یا هیئت ها و مطلقاً هر گونه تخفیف و تحقیر نسبت بآنها با شکایت مدعی خصوصی در دادگاه جنحه (و خارج از نوبت) مطرح و محرک و نویسنده و ناشر از هشت روز تا یکسال حبس و از هزار تا یکصد هزار ریال جریمه نقدی و از هشت روز تا سه سال بتوقیف روزنامه محکوم خواهد شد و دادگاه میتواند متخلف را بیک یا هر سه مجازات مذکور محکوم نماید .

در صورتیکه جرائم مذکور بوسیله اوراق چاپی یا هر گونه اوراق دیگر بعمل آمده باشد با مراجعه مدعی خصوصی آن اوراق ضبط و محرک و ناشر آن نیز مشمول مقررات فوق خواهد بود .

رئیس - فوریت اول لایحه مطرح است . آقای طباطبائی .

طباطبائی - در نتیجه حوادث اخیر بطوریکه آقایان مستحضر هستند متأسفانه تمام روزنامه ها در مرکز بحال وقفه و تعطیل افتاد و البته همانطور که خود این حادثه ناگوار و بد همه را متأثر کرده است نبودن روزنامه ها هم با انس و اعتیادی که عامه بخواندن روزنامه داشتند اسباب تأثر و تأسف عمومی است ولی البته وقتی که یک قضایای فوق العاده پیش آمد ناچار مصالح عمومی مملکت اینطور مقتضی بوده و بنده خیال میکنم که تقدیم این لایحه هم با دو فوریت مبتنی بر همین اصل است و خود دولت هم کاملاً معتقد به اهمیت مطبوعات است اینکه گفته شد چرا تقاضای فوریت شده اینطور بنده استنباط میکنم که مسئله مطبوعات و نبودن روزنامه از قضایای خیلی مهم است و از مسائل عادی نیست فوریت لایحه هم بهمین مناسبت است اما با مذاکرانی که قبلاً هم در مجلس و در خارج از مجلس با بنده شد و عده از همکاران محترم نامه نگار من با من صحبت کردند بنده خواستم از دولت تقاضا کنم که لایحه را لا اقل به قید یک فوریت تقدیم کنند خود مدیران و متصدیان جراید هم با بنده کاملاً همفکر هستند برای اینکه بیشتر مورد دقت و مطالعه قرار بگیرد . البته بطور کلی و اصولاً قانون مطبوعات در ایران از مدتی قبل میبایستی که اصلاح شده باشد قانونی که نوشته شده در بدو مشروطیت بوده و رویه مرقره قانون جامعی نیست به قانون مراجعه بفرمائید فقط شرط شده است دارنده امتیاز باید سنش سی سال باشد و تبعه ایران باشد و محکوم به جنایت نشده باشد و مورد تعقیب جزائی نباید باشد البته این شرایط خیلی خوب است ولی یک کلمه راجع به سواد ذکر نشده و داشتن معلومات شرط نیست و یکنفر روزنامه نویس آنقدر بایستی توانائی داشته باشد که مطلب خودش را بتواند انشاء کند و بنویسد و در قانون چنین چیزی نیست با این که بنده خودم افتخار عضویت مطبوعات را دارم گاهی در همین مطبوعات دیده ام که یک اوراقی پیدا شده است که از حدود ادب و نزاکت و قانون و همه چیز خارج شده اند و چون قانون صریح و کاملی برای جلوگیری پیش بینی نشده این قضیه اسباب هتک احترام

خود مطبوعات است بنا بر این یک قانونی برای اصلاح این نکاتی که عرض کردم و برای تأمین این نظریات لازم است و همه آقایان هم موافق هستند ولی آیا این لایحه که پیشنهاد شده وافی به این مقصود هست یا نیست بنده نمیدانم ولی با این عجله تصور میکنم منافی مقصود اصلاحی خود درات باشد بنا بر این بنده استدعا میکنم خود دولت و آقای نخست وزیر و آقای وزیر فرهنگ موافقت بفرمایند که لایحه بقید یک فوریت تقدیم شود و برود بکمیسیون و چاپ شود و منتشر شود بین آقایان و باین دقت کاملی در جلسه آتیه مطرح شود
وزیر فرهنگ - نظر باینکه این دو ماده که پیشنهاد

شده است خیلی ساده است دولت هم فعلاً معتقد نیست که تمام نواقصی که در قانون مطبوعات است رفع بکند فقط یک اصلاحی میخواهد بکند قانون مطبوعات سابق را که بطور ساده و مختصر ذکر شده است و بنده تصور میکنم که مطالعه خیلی زیادی لازم ندارد (صحیح است) این دو ماده است و خیلی ساده است و در صورتی مطالعه زیاد لازم دارد که خیلی امر پیچیده باشد و یک لایحه مهمی باشد که مطالعه لازم باشد و بنده حاضر کلمه بکلمه خدمت آقایان توضیح بدهم و حلای کنم اگر آقایان باز ایرادی داشتند بفرمایند در ماده اول نوشته است کسی که میخواهد روزنامه بنویسد اقلایک مقامی باشد که رسیدگی کند بهمان چیزی که فرمودند و بیک کسی امتیاز روزنامه داده شود که اخلاقاً شایسته باشد که ارشاد قوم را عهده دار شود (صحیح است) و این یک چیزی نیست که خیلی مبهم باشد و به کمیسیون رفتن لازم داشته باشد (صحیح است)

رئیس - آقای صفوی .

صفوی - عرض کنم که برای محدود کردن مطبوعات که ازار کان مهم مشروطیت است و خدمتانی را که بکشور کرده است و عهده دار است یک لایحه آوردن و با فوریت در چند دقیقه دو ماده گذراندن و آنها را بکلی محدود کردن و از منافی که برای کشور دارد صرف نظر کردن بعقیده بنده برای مجلس شورای ملی که حامی آزادی و حامی اصول دموکراسی

است خوب نیست (صحیح است) البته بنده هم همانطور که همکار محترم بنده آقای طباطبائی فرمودند معتقدم که باید برای مطبوعات يك مقرراتی باشد و همانطور که مطبوعات يك منافع کلی برای مملکت دارد که در هر مورد یعنی از اوائل مشروطیت دیدیم که حقیقه مطبوعات يك خدمات مهمی باین کشور کرده است البته اگر خدای نکرده بین مطبوعات و بین اشخاصی که قلم در دست گرفته اند خدای نخواسته یک اشخاص نا صالحی باشند ممکن است جلوگیری شود ولی در عین حال چون منافعی بیشتر است بنده عقیده ام این است که باید از مضارش هم صرف نظر کرد و وقتی که ما منافع و مضار را در نظر بگیریم خواهیم دید که منافع آن فوق العاده بیشتر است (مشار) باید جلوگیری شود از روزنامه هائی که فحش میدهند (توجه بفرمائید آقای مشار بنده هم با هو کردن با فحش دادن مخالفم) مشار - وقتی که يك روزنامه هر چه دهند میآید میگوید باید جلوگیری کرد) آقای مشار عصبانی نشوید بنده هم با شما موافقم با يك موارد خاصی در يك موارد جزئی نباید يك کلیانی را فراموش کرد فعلاً آقای مشار اجازه بفرمائید بعد هم تشریف بیاورید اینجا مطالب خودتان را بفرمائید.

رئیس - همه نکتید در موقع مطالب خودتان را بگوئید.

صفوی - همانطور که عرض کردم بنده هم با فحش دادن مخالفم بنده هم با هتک شرافت مردم مخالفم بنده صد درصد با اینطور چیزها مخالفم والله بنده در دوره بیست و یکساله روزنامه نویسی خودم به یک نفر ناسزا نگفته ام و يك کلمه بر علیه کسی ننوشته ام آقای مشار بجان خودتان از آن چیزی که شما روحتان کسل است و عصبانی هستید و از ناسزا گفتن عصبانی هستید بنده بیشتر عصبانی هستم ولی در عین حال مطبوعات يك مقام بزرگی را دارد يك مقام ارجحندی را در جامعه دارد (صحیح است) اجازه بفرمائید عرض تمام شود بعد تشریف بیاورید این جا فرمایش کنید بنده عرض میکنم آقای مشار اگر آقایان متأثرید از این

کنند مطرح شود اگر نظریاتی هست اظهار بفرمایند و مواد اصلاح شود فردا بیاید در مجلس و مطرح شود و بالاخره بنده عقیده ام این است که شایسته مجلس نیست که يك موادی بیاید به مجلس برای يك چنین امر مهمی و در ظرف چند دقیقه آن قانون را تصویب کنیم که بعد پشیمانی بار آورد.

وزیر کشور (آقای عامری) - تمام منظور خود دولت را آقای صفوی بیان کردند کسی نظر ندانسته است که مطبوعات را خفه کند (طهرانچی - پس دو فوریت چرا؟) حالاً توضیح میدهم. تصور نکنید که با دو ماده دولت میخواهد مطبوعات را محدود کند اگر همچو نظری داشت میآید همان قانون مطبوعاتی را که در ۱۳۱۶ گذشته و تنظیم شده است زنده میکرد همانطور که گفته شد مطبوعات مقام شایخی دارد و ما هم خواستیم همان مقام شایخی را که همه آقایان معتقد هستند برای مطبوعات ایجاد کنیم ما چه گفتیم در این لایحه؟ جز اینکه همانطور که آقای طباطبائی گفتند که در قانون مطبوعاتی که از مجلس گذشته است يك کلمه ذکر نشده است که یک نفر آدم بی سواد صرف نیاید امتیاز بگیرد آنها نه یکی نه دو تا نه سه تا و این امتیازات را بگذارد جیبش و وسیله قرار دهد برای بعضی مقاصد ما گفتیم همان قانون مطبوعات سابق باشد منتهی دوسه شرط اضافه شود و اینها هم همان شرایطی است که خودشان پیشنهاد کردند دیگر ما چه گفتیم غیر از این؟ و يك منظوری را هم آقای طباطبائی بیان کردند که در يك مملکت مشروطه نمیشود که مردم بدون روزنامه باشند و این منظور ایجاب میکند با وضعی که پیدا شد کاملاً رسیدگی شود و هر چه زودتر تکلیف مردم معلوم شود که اشخاص صحیح و با کدامن متصدی کار روزنامه نویسی بشوند زیرا روزنامه نویس باید عفت قلم داشته باشد شرافت دیگران را حفظ کند تا شرافت خودش محفوظ بماند حیثیت دیگران را حفظ کند تا حیثیت خودش هم محفوظ بماند و در این دو ماده که پیشنهاد شده است تمام مواد قانون سابق بحال خودش باقی است فقط دو قسمت و دو شرط در ماده اول اضافه شده و يك چیزی هم که در قانون دیگری بوده است

در اینجا آورده ایم و الا چیزی نیست که کسی را بخواهیم محدود کنیم یا مطبوعات را خفه کنیم.

تهرانچی - با این حال دو فوریت لازم ندارد.

عده از نمایندگان - لازم دارد.

رئیس - آقای اعتبار.

تهرانچی - آقای اعتبار موافقت با مخالف؟ اگر موافقت باید بعد از مخالف صحبت کنند.

اعتبار - موافقم و دولت در هر موقعی میتواند نظر خودش را بعنوان موافق بگوید و برای موافقین هم فرصت هست که بعد از يك مخالف صحبت کند. عرض کنم آقایانی که این جا بنام مخالفت صحبت کردند بنظر بنده تمام آنها همان حرفهائی را میزنند که ما موافقین میخواهیم بزنیم. اینجا البته همانطور که آقای طباطبائی فرمودند و همانطور که آقای صفوی فرمودند با اس و علاقه که تمام کشور بداشتن مطبوعات دارند البته میل داشتیم که هر چه زودتر وضعیت فعلی مطبوعات روشن شود و رفتن به کمیسیون خود آقای تهرانچی و آقایان دیگری که مخالفت کردند تصدیق میفرمایند که فرصت میدهد باز مطبوعات باینصورت بلا تکلیفی بماند و بدون فوریت نظری که آقایان دارند که مطبوعات از این وضع فعلی خارج شود تأمین نمیشود. و ما هم همین را میگوئیم و آقای صفوی هم طرفدار این فکر هستند مخالفین دیگر هم طرفدار این فکر هستند که ما میخواهیم عظمت مطبوعات و آن پایه را که واقعاً و شاید و باید مطبوعات داشته باشند حفظ کنیم که مطبوعات آن مقامی را که باید داشته باشند پیدا کنند بنده هم عرض میکنم موافق هستم حقیقه نظر این نیست که نسبت به مطبوعات کوچکترین تخفیف یا اهانتی و یا زحمتی از نظر توزیع و انتشار مقالات سودمند واقع شود و اینکه میگوئیم با دو فوریت این قانون بگذرد بیشتر نظر مان تسریع در کار است و نظر مان این است که زودتر مطبوعات بیرون بیاید. اما این دو ماده. ماده اول میگوید شورای عالی فرهنگ تجدید نظر بکند تجدید نظر بکنند نسبت به امتیازاتی که تا بحال داده شده

است خوب نیست (صحیح است) البته بنده هم همانطور که همکار محترم بنده آقای طباطبائی فرمودند معتقدم که باید برای مطبوعات يك مقرراتی باشد و همانطور که مطبوعات يك منافع کلی برای مملکت دارد که در هر مورد یعنی از اوائل مشروطیت دیدیم که حقیقه مطبوعات يك خدمات مهمی بتاین کشور کرده است البته اگر خدای نکرده بین مطبوعات و بین اشخاصی که قلم در دست گرفته اند خدای نخواسته یک اشخاص نا صالحی باشند ممکن است جلو گیری شود ولی در عین حال چون منافعی بیشتر است بنده عقیده ام این است که باید از مضار هم صرف نظر کرد و وقتی که ما منافع و مضار را در نظر بگیریم خواهیم دید که منافع آن فوق العاده بیشتر است (مشار - باید جلو گیری شود از روزنامه هائی که فحش میدهند) توجه بفرمائید آقای مشار بنده هم با هو کردن با فحش دادن مخالفم (مشار - وقتی که يك روزنامه هر چه دهند میآید میگوید باید جلو گیری کرد) آقای مشار عصبانی نشوید بنده هم با شما موافقم با يك موارد خاصی در يك موارد جزئی نباید يك کلیانی را فراموش کرد فعلاً آقای مشار اجازه بفرمائید بعدم تشریف بیاورید اینجا مطالب خودتان را بفرمائید.

رئیس - مهمه نکنید در موقع مطالب خودتان را بگوئید.

صفوی - همانطور که عرض کردم بنده هم با فحش دادن مخالفم بنده هم با هتك شرافت مردم مخالفم بنده صد در صد با اینطور چیزها مخالفم والله بنده در دوره بیست و یکساله روزنامه نویسی خودم به یکنفر ناسزا نگفته ام و يك کلمه بر علیه کسی ننوشته ام آقای مشار بجان خودتان از آن چیزی که شما روحتان کسل است و عصبانی هستید و از ناسزا گفتن عصبانی هستید بنده بیشتر عصبانی هستم وای در عین حال مطبوعات يك مقام بزرگی را دارد يك مقام ارجندی را در جامعه دارد (صحیح است) اجازه بفرمائید عرض تمام شود بعد تشریف بیاورید این جا فرمایش کنید بنده عرض میکنم آقای مشار اگر آقایان متأثرید از این

کنند مطرح شود اگر نظریانی هست اظهار بفرمایند و مواد اصلاح شود فردا بیاید در مجلس و مطرح شود و بالاخره بنده عقیده ام این است که شایسته مجلس نیست که يك موادی بیاید به مجلس برای يك چنین امر مهمی و در ظرف چند دقیقه آن قانون را تصویب کنیم که بعد پشیمانی بار آورد.

وزیر کشور (آقای عامری) - تمام منظور خود دولت را آقای صفوی بیان کردند کسی نظر نداشته است که مطبوعات را خفه کند (طهرانچی - پس دو فوریت چرا؟) حالا توضیح میدهم. تصور نکنید که با دو ماده دولت میخواهد مطبوعات را محدود کند اگر همچو نظری داشت میآید همان قانون مطبوعاتی را که در ۱۳۱۶ گذشته و تنظیم شده است زنده میکرد همانطور که گفته شد مطبوعات مقام شاخی دارد و ما هم خواستیم همان مقام شاخی را که همه آقایان معتقد هستند برای مطبوعات ایجاد کنیم ما چه گفتیم در این لایحه؟ جز اینکه همانطور که آقای طباطبائی گفتند که در قانون مطبوعاتی که از مجلس گذشته است يك کلمه ذکر نشده است که یکنفر آدم بی سواد صرف نیاید امتیاز بگیرد آنها نه یکی نه دو تا نه سه تا و این امتیازات را بگذارد جیبش و وسیله قرار دهد برای بعضی مقاصد ما گفتیم همان قانون مطبوعات سابق باشد منتهی دوسه شرط اضافه شود و اینها هم همان شرایطی است که خودشان پیشنهاد کردند دیگر ما چه گفتیم غیر از این؟ و يك منظوری را هم آقای طباطبائی بیان کردند که در يك مملکت مشروطه نمیشود که مردم بدون روزنامه باشند و این منظور ایجاد میکند با وضعی که پیدا شد کاملاً رسیدگی شود و هر چه زودتر تکلیف مردم معلوم شود که اشخاص صحیح و با کدامن متصدی کار روزنامه نویسی بشوند زیرا روزنامه نویس باید عفت قلم داشته باشد شرافت دیگران را حفظ کند تا شرافت خودش محفوظ بماند حیثیت دیگران را حفظ کند تا حیثیت خودش هم محفوظ بماند و در این دو ماده که پیشنهاد شده است تمام مواد قانون سابق بحال خودش باقی است فقط دو قسمت و دو شرط در ماده اول اضافه شده و يك چیزی هم که در قانون دیگری بوده است

در اینجا آورده ایم و الا چیزی نیست که کسی را بخوایم محدود کنیم یا مطبوعات را خفه کنیم.

تهرانچی - با این حال دو فوریت لازم ندارد.

عده از نمایندگان - لازم دارد.

رئیس - آقای اعتبار.

تهرانچی - آقای اعتبار موافقت با مخالف؟ اگر موافقت باید بعد از مخالف صحبت کنند.

اعتبار - موافقم و دولت در هر موقعی میتواند نظر خودش را بعنوان موافق بگوید و برای موافقین هم فرصت هست که بعد از يك مخالف صحبت کند. عرض کنم آقایانی که این جا بنام مخالفت صحبت کردند بنظر بنده تمام آنها همان حرفهائی را میزنند که ما موافقین میخواهیم بزنیم. اینجا البته همانطور که آقای طباطبائی فرمودند و همانطور که آقای صفوی فرمودند با انس و علاقه که تمام کشور بداشتن مطبوعات دارند البته میل داشتیم که هر چه زودتر وضعیت فعلی مطبوعات روشن شود و رفتن به کمیسیون خود آقای تهرانچی و آقایان دیگری که مخالفت کردند تصدیق میفرمایند که فرصت میدهد باز مطبوعات با این صورت بلا تکلیفی بماند و بدون فوریت نظری که آقایان دارند که مطبوعات از این وضع فعلی خارج شود تأمین نمیشود. و ما هم همین را میگوئیم و آقای صفوی هم طرفدار این فکر هستند مخالفین دیگر هم طرفدار این فکر هستند که ما میخواهیم عظمت مطبوعات و آن پایه را که واقعاً و شاید و باید مطبوعات داشته باشند حفظ کنیم که مطبوعات آن مقامی را که باید داشته باشند پیدا کنند بنده هم عرض میکنم موافق هستم حقیقه نظر ام این نیست که نسبت به مطبوعات کوچکترین تخفیف یا اهانتی و یا زحمتی از نظم توزیع و انتشار مقالات سودمند واقع شود و اینکه میگوئیم با دو فوریت این قانون بگذرد بیشتر نظرمان تسریع در کار است و نظرمان این است که زودتر مطبوعات بیرون بیاید. اما این دو ماده. ماده اول میگوید شورای عالی فرهنگ تجدید نظر بکند تجدید نظر بکنند نسبت به امتیازاتی که تا بحال داده شده

است بنظر بنده این کار عین مقصود همه است و همه قبول داریم البته بنده تصدیق میکنم که تمام جرائم ما اینطور نبودند و اینطور نیستند ناسزا باشخاص نگفته اند ما میگوئیم اگر خدای نخواستہ اشخاصی بوده اند که صرفه خودشان را در لطمه زدن به حیثیت اشخاص میدانستند برای آنها هم يك مجازاتی باشد که بتوانند از آنها جلوگیری کنند یکی از رفقای بنده مطلبی را میکفت که این حرف خیلی صحیح است که اگر توی کوچه یکنفر بشما فحش بدهد شما حق دارید به محکمه بروید و از او شکایت بکنید ولی اگر آن فحش را در روزنامه بنویسند و در تمام مملکت منتشر کنند بنده حق ندارم بروم شکایت کنم این معنی ندارد بالاخره امروز اگر کسی طرفدار مطبوعات است و اگر کسی راست میگوید و طرفدار عظمت مطبوعات است بایستی دولت را تشویق کند که قوانینی بیاورد که مطبوعات را پاك کند مطبوعات ما را از این بدبختی که الان دچار است و مطبوعاتی که در حقیقت قوه پنجم کشور را تشکیل میدهند پاك کنند و این مخالفت ها هم بنظر بنده هیچکدام مخالفت با این منظور نیست و همه آقایان چه آنهایی که بعنوان مخالفت بیاناتی میفرمایند و چه آنهایی که بعنوان موافقت اظهاراتی دارند همه طرفدار مطبوعات هستیم ولی با مطبوعات به معنای خودش .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

هاشمی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات و يك توضیحی دارم اجازه میفرمائید عرض کنم .

رئیس - بفرمائید .

هاشمی - در نتیجه يك وقایع سه روزه تا يك اندازه مجلس شورای ملی متانت خودش را از دست داده است (عده از نمایندگان - چنین چیزی نیست) بنده همیشه طرفدار اصلاح مطبوعات بوده ام هفته گذشته روز شنبه بعد از سه روز که از این وقایع گذشته بود بنده نخستین کسی بودم که آقای نخست وزیر راجع با صاحبان قلم پیشنهاد دادم و معتقدم که آزادی مطبوعات در همان حدودی است که در آئین

مقدس اسلام تعیین شده است یعنی در قرآن مجید میفرماید 'کنتم خیر امة یا مرون بالمعروف و ینهون عن المنکر' آن کسی که قلم در دست میگیرد راهنمائیش باید در این دو موضوع باشد امر بمعروف و نهی از منکر و هیچکدام از این دو نظر قضیه فحش و هتك احترام نباید باشد ولی بطور کلی اگر يك افراد بخصوصی از این حد تجاوز کردند بطور کلی و بطور عموم که نباید همه مطبوعات کشور را مشمول آن قرار بدهند بالاخره بنده معتقدم برای اینکه مطلب کاملاً روشن شود بایستی این لایحه برود به کمیسیون و بنده با فوریتش مخالفم .

رئیس - رای گرفته میشود به کفایت مذاکرات موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد .

رای گرفته میشود به فوریت اول این لایحه موافقین برخیزند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد .

فوریت دوم مطرح است . آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - البته هتاکی و فحاشی همیشه از هر مقام و شخصی بد و مذموم و نا پسند بوده و مردمان با حیثیت و آبرو هم هیچوقت در مقام هتك حیثیت و آبروی دیگران نخواهند بود و غالباً دیده شده که مردمان هتاک و فحاش بیشتر خودشان را در اذعان و انظار سبک و موهون و بی وقر کرده اند تا کسی که باو حمله شده است و بنده آرزو منددم که مطبوعات ما دارای آن مقدار از رشد اجتماعی و اخلاقی باشند تا همانطور که آقای هاشمی فرمودند صرفاً از نظر امر معروف و نهی از منکر قلم بدست گرفته و جامعه را ارشاد کنند و اگر در گذشته مواردی بوده که برخلاف واقع در پاره از مطبوعات از نظر اغراض شخصی نسبت به بعضی توهین و با مطالبی برخلاف حیثیت انتشار یافته و کسی بآنها حرفی نزده نه از این جهت است که قانون نبوده و یا قوانین نقضی داشته است بلکه تقصیر متوجه اشخاص و دولتها بوده است که نخواستہ اند طبق قانون با مطبوعات رفتار و در موارد تخلف از مجرای قانون و محکمه قضیه را دنبال کنند بعقیده بنده قوانین ما مخصوصاً قانون مطبوعات از همه جهت کامل است

و قانون موارد تخلف و غیره را صریحاً معلوم کرده است . لکن متأسفانه تا بحال دیده نشده که برای نمونه در يك مورد هم دولت طبق قانون تخلفی را تعقیب و از طریق محکمه مرتکب را دنبال کند و منظورم از این عرایض توجه تقصیر بدولت فعلی نیست بلکه دولتهای گذشته هم همین رویه را داشته و خودشان که مجرای قانون بوده کمتر علاقمندی بقانون داشته اند . در مورد امتیاز هم چه بسا از موارد که نظریات خصوصی و سیاستهای شخصی دخیل بوده و باشخاصی امتیاز داده اند که صلاحیت این مقام را از نظر علمی و غیره شاید نداشته اند پس بطور کلی راجع به مطبوعات همیشه قانون از طرف دولت نقض شده است (صحیح است) اینک هم کلیه جرائم متأسفانه برخلاف قانون از طرف دولت توقیف شده بدون اینکه موارد تخلف و تقصیرات آنها معلوم و یا دولت برای این اقدام مجوز قانونی بتواند نشان دهد و جرائم که طبق قانون اساسی باید آزاد باشند و از ارکان مشروطیت محسوبند و مشروطیت جزء و کلاء تعطیل بردار نیست اگر برخلاف حقیقت و مصلحت مطلبی انتشار دهند فقط از طریق محکمه باید تعقیب و توقیف شوند نه بمیل و اراده شخصی بنده مکرر گفته ام که همه باید نزاکت را رعایت کنند و برای تهذیب نامه نگاری هم مقرراتی وضع شود حتی این موضوع را در چند ماه قبل خدمت آقای نخست وزیر هم تذکر دادم که مطالباتی بفرمایند و قانونی بد مجلس بیاورند که از هتاکی نسبت باشخاص جلوگیری شود و آبرو و حکود و حقوق مردم محفوظ بماند اما فعلاً بنده هیچگونه مطالعه در این لایحه ندارم که نظر صحیحی بتوانم عرض کنم و همچنین بعضی آقایان دیگر هم که اهل مطالعه هستند گمان نمیکنم حالا وقت پیدا کنند که مطالعه کنند فوریت اول لایحه که تصویب شده پس بهتر است که موافقت شود لایحه به کمیسیون برود و در کمیسیون مطالعات بیشتری بعمل آمده و در جلسه فردا یا پس فردا بیاید در مجلس که با مطالعه تصویب شود .

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده نظر آقای امیر تیمور را جلب میکنم چون

خیلی به ایشان معتقدم و حقیقتاً شخص باایمانی است مخصوصاً به آیات قرآنی اعتقاد دارد و لا یضار کاتب ولا شهید که کاتب و نویسنده باید ضرر رساند این روزنامهها در این مدت یکسال تلافی بیست سال را کردند به اندازه اینها تند رفتند که بنده مکرر بهشان التماس میکردم که این اندازه تند نروید میخورید زمین و زانو تان می پاشد ولی انقدر تند رفتند که شد آنچه باید بشود خدا شاهد است بنده اگر آقایان مستحضر باشند من هم عاشقان در گوی بوده ام روزنامه مینوشتم روزنامه جنوب روزنامه فروردین مینوشتم در روزنامهجات زحمت می کشیدم و باتمام قوائمی که برای من ممکن بود به ترقی مملکت خدمت میکردم ولی تصدیق میفرمائید در این برهه از زمان که ایران در حالت خطرناکی است این را واقعاً از روی سوز دل عرض میکنم ایران بیک حالتی است که دوست و دشمن مترصد است که این مریض چطور از این بحران بیرون میآید آیا این مریض میمیرد یا زنده می ماند (همه نمایندگان) روحی - ایران زنده است ملاحظه بفرمائید این حال مملکت ما آنوقت این مطبوعات میباشد تا این حال هست دست یگانگی بهم بدهند و پشت به پشت همدیگر بدهند این بدبخت مریض را که میگوئیم و دروغ میگوئیم این مریض را نجات بدهیم برعکس هر روز ایجاد نفاق میکنند ملاحظه بفرمائید بنده که رادیو ندارم بیگانگان در رادیوی خودشان در این ایام چه کرده اند همین کافی است برای ما در تاریخ ما که در موقعی ایران خطرناکترین احوال خودش را طی میکرد منورین افراد ایران ریختند در اینجا و چه کردند (هاشمی منورین نبودند تهرانی - آقا حق ندارید بمنورین توهین کنید منورین نبودند) تهرانی - آقا روضه نخوانید اینجا دروغ گفتم نخیر از دانشکده ها نیامده بودند (امیر تیمور - مسبب را معلوم کنید آقا) بنا بر این بنده دعوت میکنم به اتحاد و یگانگی و برادری بایکدیگر که بکمک همدیگر این مملکت را از این خطرناک نجات دهیم (طوسی - راهش این نیست آقا) آقای طوسی بموقعش استیضاح کنید چرا نمی گذارید من سید یعقوب هستم آقا طوسی - بنده

هم طوسی هستم آقا بعد از تو هم زنجیر شدم (صدای زنگ رئیس بنده عقیده ام این است از برای ایجاد صلح و سفا از برای اینکه این مملکت را از این حالی که دارد نجات دهیم می داد و بیداد کنیم این خوب نیست آقای طباطبائی که خودش مدیر روزنامه است تصدیق کردند که این دو ماده لازم است بگذرد باید بویسنده روزنامه عالم باشد ملا باشد دارای حیثیت و شرافت باشد و حفظ شرافت دیگران در نظرش باشد و بداند که افراد مردم دارای حیثیت و شرافت هستند آقایان چرا در نظر ندارید که آن قانون مطبوعات را آورده بود که حقیقه چقدر شدید بود کابینه فروغی که قانون مطبوعات را آورد چقدر شدید بود حالا هم آن قانون است که خیلی آسان تر است و امیدوارم با تصویب این قانون مطبوعات ما ترقی میکند و آن مقامی که از دست ما رفته است بدست بیاورد ما میدانیم که این يك خدمتی است که کابینه آقای قوام کرده است چرا ما خدمتی را که می بینیم مثل آفتاب روشن است دست برداریم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

تهرانچی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات

رئیس - بفرمائید

تهرانچی - متأسفانه بنده اینطور که می بینم بعضی از آقایان همچو معلوم میشود که سابقه داشته اند و مطلع بوده اند و این طرز همکاری دولت است با مجلس به این جهت برای آنها قید در فوریت مانعی ندارد برای اینکه معلوم میشود که تصمیم گرفته اند ولی يك عده دیگری اطلاع ندارند در صورتیکه همکاری دولت با مجلس معنایش این نیست که يك لایحه راجع بمطبوعات که يك لایحه خیالی مهمی است و یکی از ارکان مشروطیت است در مملکت مشروطه بیاورند در مجلس شورای ملی که هیچ سابقه نداشته باشد و بخواهند با دو فوریت بگذرانند بنده اینطور استنباط میکنم که چون يك عده ای که مطالعه کرده اند میگویند چنین نیست و موافقت میفرمایند ولی بنده میدانم که اصلاً چه چیزی هست؟ با این حال خواستن يك مهلت بیست و

چهار ساعت در صورتیکه يك لایحه صد درصد بشف مملکت هم باشد هیچ مانعی ندارد بنده عرض میکنم مجال بدهید مطالعه کنیم اگر دولت اصرار داشته باشد که این لایحه را بگذرانند با این وضع بنده عرض میکنم که در زمان رضاشاه پهلوی هم هیچوقت اینطور قانون گذراندن سابقه نداشته است.

وزیر فرهنگ - نماینده محترم فرمودند که دولت با بعضی از آقایان نمایندگان محترم مشورت کرده است راجع باین لایحه بنده لازم میدانم که این مطلب را تکذیب کنم (تهرانچی - دیگر بدتر البته باید هم مشورت کنند) حالا بدتر یا بهتر این مطلب دیگری است در هر حال این لایحه با کسی مشورت نشده بود بعضی از آقایان نمایندگان که اظهار اطلاع کردند برای این بود که در آن اطاق در دست بنده دیدند و بنده هم ادب کردم و نشان دادم این بوده است که خواستم عرض کنم اما اینکه فرمودند که در زمان دیکتاتوری هم همچو چیزی نبوده است بنده تعجب میکنم که اگر يك لایحه بود که يك تضییقاتی برای مطبوعات میکرد و يك کارهای خلاف قاعده را میخواست از مجلس بگذرانند اینطور بود ولی این قانون که اینطور نیست و بتصدیق همه آقایان خیلی هم خوبست و لازم است (تهرانچی وقت مطالعه بدهید آقا) و فوریت هم که در اینجا تقاضا شده بنظر خود آقایان است و این هم که دولت اصرار دارد برای فوریت بنده عرض کردم و دومرتبه تکرار میکنم همانطور که نماینده محترم آقای طباطبائی که خودشان اهل مطبوعات هستند فرمودند برای این است که بیش از این مقتضی نیست که کشور بدون مطبوعات باشد (چرا توقیف کردید برخلاف قانون) برای اینکه باید مردم ارشاد بشوند و از اوضاع جهان مطلع باشند و خود آقایان روزنامه نویسان میآیند و مراجعه کردند که بیش از این مقتضی نیست مطبوعات کشور بحال تعطیل باشد و باید تکلیف این کار معلوم شود از این جهت است که دولت اصرار دارد بفوریت و الا خود لایحه را ملاحظه بفرمائید اگر خوب نبود تصویب نکنید

و يك نکته دیگر آقای امیر تیمور فرمودند که تقصیر با دولت است که صلاحیت اشخاص را در نظر نگرفته و امتیاز میدهد بنده بدولتهای سابق کاری ندارم ولی همینقدر بهتر است اطمینان میدهم و این اطمینان هم مستند بمدار کی است که در اداره نگارش وزارت فرهنگ هست ممکن است مراجعه بفرمائید که از وقتی که این دولت روی کار آمده است تا بحال حالا خوب یا بد آن چیزی است که بعد بحث میشود يك دانه امتیاز نامه داده ایم و اگر روزنامه هائی هم در آمده قبلاً امتیازش را گرفته بودند و حتی شاید يك عده از آقایان نمایندگان که بمن محبت داشتند در این قضیه با بنده بی مهر شدند (بعضی از نمایندگان - خیر آقا اینطور نیست) مقصود این است که ما باشخاصی که صلاحیتشان مورد تصدیق بنده بود معذرتاً بآنها هم ندادیم (تهرانچی - خلاف قانون کردید و در محظور بودیم چه میتوانستیم بکنیم اگر بنده عرض کنم که در حدود صد و هشتاد تقاضای امتیاز روزنامه شده است علاوه بر این روزنامه هائی که بود تعجب خواهید فرمود سابق بر این شرطی در کار نبود و شرط نبود که صلاحیت در کار باشد سواد داشته باشد همینقدر که سن يك کسی به سی سال رسید و در يك محکمه ای هم محکوم بجنحه یا جنایت نبود باو فوراً میدادند باین جهت بود که عده روزنامه ها روز بروز زیاد میشدند بنده می دیدم که باید صد و هشتاد روزنامه بنده این بود که این مواد تهیه شد بنده خودم از معتقدین این قسمت هستم که باید مطبوعات در کشور باشد و آزاد هم باشد و آزادی قلم باشد بنا بر این خود مجلس شورای ملی باید تکلیف این کار را معلوم کنند و اگر این مواد سخت است سهلترش بکنند (تهرانچی - مجال بدهید مطالعه شود) چونکه دولت علاقمند است که تکلیف این لایحه امروز معلوم شود بهتر این است که همین امروز نظریات آقایان معلوم شود حالا بسته است بنظر آقایان.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است رأی

بگیرید آقا رأی

تهرانچی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات.

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. رأی گرفته میشود بفوریت ثانوی موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. مذاکره در کلیات است. آقای نقابت

نقابت - یکی از فوائد مذاکرات مشورتی و اجتماعی این است که اجتماع هیچوقت عصبانی نمیشود زیرا اجتماع همیشه دارای افرادی است که اگر بعضی از آنها خیلی تند رو هستند بعضی از آنها دارای خونسردی و متانت کامل هستند و این اشخاص مسائل را می سنجند نه تنها برای امروز می سنجند بلکه برای سالهای متمادی این را می سنجند و درك می کنند البته مجلس شورای ملی در موقعی که دوره که دوره سیزدهم آغاز میشود مواجه شد با حملات جراند و به اندازه فشار آوردند جراند (صفوی - همه نبودند) بنده دارم همدردی میکنم با آقای صفوی یک قدری توجه بفرمائید البته در افتتاح دوره ۱۳ بقندری جراند به مجلس شورای ملی حمله کردند که اکثر آقایان متألم شدند و حتی نظرم هست که در يك موقعی که جلسه خصوصی بود و فرا کسیون تشکیل میشد اصلاً این قضیه مطرح شد و مذاکره شد که تکلیف چیست و واقعاً چه باید کرد. عرض میکنم يك نکته را بنده تذکر میدهم به آقایان و آن این است که مذاکراتی که امروز در این لایحه میشود مذاکراتی است که هر فردی عقیده خودش را میگوید یعنی مذاکراتی نیست که قبلاً با یکمده هم صحبت شده باشد و عقیده یکدسته یا کمیسیون باشد بنا بر این بنده عرض میکنم که این عرایض هیچ منتسب به رفقا نیست و از نظر عقایدی شخصی خودم عرض میکنم البته بنده معتقد بودم که لایحه مطبوعات از لحاظ اهمیتی که در هر کشوری دارد بایستی با يك فوریت مطرح شود که هم رعایت سرعت شود و هم مطالعه بشود (صحیح است) حالا این که گذشت اصل بیستم قانون اساسی میگوید عامه مطبوعات غیر از کتب ضلال و مواد مضره بدین مین آزاد و تمیزی در آنها ممنوع است) دنبال این عبارت میگوید

هم طوسی هستیم آقا بعد از تو هم زنجیر شدم (صدای زنگ رئیس بنده عقیده ام این است از برای ایجاد صلح و سفا از برای اینکه این مملکت را از این حالی که دارد نجات دهیم می داد و بیدار کنیم این خوب نیست آقای طباطبائی که خودش مدیر روزنامه است تصدیق کردند که این دو ماده لازم است بگذرد باید نویسنده روزنامه عالم باشد ملا باشد دارای حیثیت و شرافت باشد و حفظ شرافت دیگران در نظرش باشد و بداند که افراد مردم دارای حیثیت و شرافت هستند آقایان چرا در نظر ندارید که آن قانون مطبوعات را آورده بود که حقیقه چقدر شدید بود کابینه فروغی که قانون مطبوعات را آورد چقدر شدید بود حالا هم آن قانون است که خیلی آسان تر است و امیدوارم با تصویب این قانون مطبوعات ما ترقی میکند و آن مقامی که از دست ما رفته است بدست بیاورد ما میدانیم که این يك خدمتی است که کابینه آقای قوام کرده است چرا ما خدمتی را که می بینیم مثل آفتاب روشن است دست برداریم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

تهرانچی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات

رئیس - بفرمائید

تهرانچی - متأسفانه بنده اینطور که می بینم بعضی از آقایان همچو معلوم میشود که سابقه داشته اند و مطلع بوده اند و این طرز همکاری دولت است با مجلس به این جهت برای آنها قید دو فوریت مانعی ندارد برای اینکه معلوم میشود که تصمیم گرفته اند ولی يك عده دیگری اطلاع ندارند در صورتیکه همکاری دولت با مجلس معنائش این نیست که يك لایحه راجع بمطبوعات که يك لایحه خیالی مهمی است و یکی از ارکان مشروطیت است در مملکت مشروطه بیاورند در مجلس شورای ملی که هیچ سابقه نداشته باشد و بخواهند با دو فوریت بگذرانند بنده اینطور استنباط میکنم که چون يك عده ای که مطالعه کرده اند میگویند چنین نیست و موافقت میفرمایند ولی بنده میدانم که اصلاً چه چیزی هست؟ با این حال خواستن يك مهلت بیست و

چهار ساعت در صورتیکه يك لایحه صد درصد برفع مملکت هم باشد هیچ مانعی ندارد بنده عرض میکنم مجال بدهید مطالعه کنیم اگر دولت اصرار داشته باشد که این لایحه را بگذرانند با این وضع بنده عرض میکنم که در زمان رضاشاه پهلوی هم هیچوقت اینطور قانون گذراندن سابقه نداشته است.

وزیر فرهنگ - نماینده محترم فرمودند که دولت با بعضی از آقایان نمایندگان محترم مشورت کرده است راجع باین لایحه بنده لازم میدانم که این مطلب را تکذیب کنم (تهرانچی - دیگر بدتر البته باید هم مشورت کنند) حالا بدتر یا بهتر این مطلب دیگری است در هر حال این لایحه با کسی مشورت نشده بود بعضی از آقایان نمایندگان که اظهار اطلاع کردند برای این بود که در آن اطاق در دست بنده دیدند و بنده هم ادب کردم و نشان دادم این بوده است که خواستم عرض کنم اما اینکه فرمودند که در زمان دیکتاتوری هم همچو چیزی نبوده است بنده تعجب میکنم که اگر يك لایحه بود که يك تصدیقاتی برای مطبوعات میکرد و يك کارهای خلاف قاعده را میخواست از مجلس بگذرانند اینطور بود ولی این قانون که اینطور نیست و تصدیق همه آقایان خیلی هم خوب است و لازم است (تهرانچی وقت مطالعه بدهید آقا) و فوریت هم که در اینجا تقاضا شده بنظر خود آقایان است و این هم که دولت اصرار دارد برای فوریت بنده عرض کردم و دومتبه تکرار میکنم همانطور که نماینده محترم آقای طباطبائی که خودشان اهل مطبوعات هستند فرمودند برای این است که بیش از این مقتضی نیست که کشور بدون مطبوعات باشد (چرا توقیف کردید برخلاف قانون) برای اینکه باید مردم ارشاد بشوند و از اوضاع جهان مطلع باشند و خود آقایان روزنامه نویسان میآیند و مراجعه کردند که بیش از این مقتضی نیست مطبوعات کشور بحال تعطیل باشد و باید تکلیف این کار معلوم شود از این جهت است که دولت اصرار دارد بفوریت و الا خود لایحه را ملاحظه بفرمائید اگر خوب نبود تصویب نکنید

و يك نکته دیگر آقای امیر تیمور فرمودند که تقصیر با دولت است که صلاحیت اشخاص را در نظر نگرفته و امتیاز میدهد بنده بدولتهای سابق کاری ندارم ولی همینقدر بهتان اطمینان میدهم و این اطمینان هم مستند بمدار کی است که در اداره نگارش وزارت فرهنگ هست ممکن است مراجعه بفرمائید که از وقتی که این دولت روی کار آمده است تا بحال حالا خوب یا بد آن چیزی است که بعد بحث میشود يك دانه امتیاز نامه داده ایم و اگر روزنامه هائی هم در آمده قبلاً امتیازش را گرفته بودند و حتی شاید يك عده از آقایان نمایندگان که بمن محبت داشتند در این قضیه با بنده بی مهر شدند (بعضی از نمایندگان - خیر آقا اینطور نیست) مقصود این است که ما باشخصی که صلاحیتشان مورد تصدیق بنده بود معذرتاً با آنها هم ندادیم (تهرانچی - خلاف قانون کردید و در محظور بودیم چه میتوانستیم بکنیم اگر بنده عرض کنم که در حدود صد و هشتاد تقاضای امتیاز روزنامه شده است علاوه بر این روزنامه هائی که بود تعجب خواهید فرمود سابق بر این شرطی در کار نبود و شرط نبود که صلاحیت در کار باشد سواد داشته باشد همینقدر که سن يك کسی به سی سال رسید و در يك محکمه ای هم محکوم بجنحه یا جنایت نبود باو فوراً میدادند باین جهت بود که عده روزنامه ها روز بروز زیاد میشدند بنده می دیدم که باید صد و هشتاد روزنامه بدهم این بود که این مواد تهیه شد بنده خودم از معتقدین این قسمت هستم که باید مطبوعات در کشور باشد و آزاد هم باشد و آزادی قلم باشد بنا بر این خود مجلس شورای ملی باید تکلیف این کار را معلوم کنند و اگر این مواد سخت است سهلترش بکنند (تهرانچی - مجال بدهید مطالعه شود) چونکه دولت علاقمند است که تکلیف این لایحه امروز معلوم شود بهتر این است که همین امروز نظریات آقایان معلوم شود حالا بسته است بنظر آقایان.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است رأی

بگیرید آقا رأی

تهرانچی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات. رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. رأی گرفته میشود بفوریت ثانوی موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. مذاکره در کلیات است. آقای نقابت

نقابت - یکی از فواید مذاکرات مشورتی و اجتماعی این است که اجتماع هیچوقت عصبانی نمیشود زیرا اجتماع همیشه دارای افرادی است که اگر بعضی از آنها خیلی تند رو هستند بعضی از آنها دارای خونسردی و متانت کامل هستند و این اشخاص مسائل را می سنجند نه تنها برای امروز می سنجند بلکه برای سالهای متمادی این را می سنجند و درك می کنند البته مجلس شورای ملی در موقعی که دوره که دوره سیزدهم آغاز میشد مواجه شد با حملات جرائد و به اندازه فشار آوردند جرائد (صفوی - همه نبودند) بنده دارم همدردی میکنم با آقای صفوی یک قدری توجه بفرمائید البته در افتتاح دوره ۱۳ بقصدی جرائد به مجلس شورای ملی حمله کردند که اکثر آقایان متألم شدند و حتی نظرم هست که در يك موقعی که جلسه خصوصی بود و فرا کسیون تشکیل میشد اصلاً این قضیه مطرح شد و مذاکره شد که تکلیف چیست و واقعاً چه باید کرد. عرض میکنم يك نکته را بنده تذکر میدهم به آقایان و آن این است که مذاکراتی که امروز در این لایحه میشود مذاکراتی است که هر فردی عقیده خودش را میگوید یعنی مذاکراتی نیست که قبلاً با یک عده هم صحبت شده باشد و عقیده یکدسته یا کمیسیون باشد بنا بر این بنده عرض میکنم که این عرایض هیچ منتسب به طرفقا نیست و از نظر عقایدی شخصی خودم عرض میکنم البته بنده معتقد بودم که لایحه مطبوعات از لحاظ اهمیتی که در هر کشوری دارد بایستی با يك فوریت مطرح شود که هم رعایت سرعت شود و هم مطالعه بشود (صحیح است) حالا این که گذشت اصل بیستم قانون اساسی میگوید عامه مطبوعات غیر از کتب ضلال و مواد مضرب بدین مبین آزاد و تمیزی در آنها ممنوع است (دنبال این عبارت میگوید

و خوب هم او امری است اعتباری و تمام امور معنوی هم اموری هستند اعتباری هر کس می آید میگوید کسر اعتبارات من شده است محکمه دچار زحمت میشود قاضی تکلیفش روشن نیست که کسر اعتبارات بر چه اطلاق میشود ضابطه صحیح میخواهد برای تعیین مقدار استدعا میکنم که قضیه را از نظر امور مخصوص بخودش توجه کنیم از لحاظ علمی یک قدری مطالعه کنیم (لیقوانی قانون سابق هم داشت) قانون سابق هم عبارتش همین بود که بنده گفتم ولی قانون مطبوعات می آید محکم است ایجاد میکند چرا برای اینکه یک روزنامه ممکن است از گان یک حزبی باشد و از گان یک جمعیتی باشد بنام عقیده جمعیتی مطالبی را اجرا می کنند این مطالب جنبه موافق و مخالف دارد یکدسته موافق هستند یکدسته مخالف این امر نظری است باین جهت یک محکمه یک هیئت ژوری تشکیل میشود در محکمه جنائی مرکب از پنج نفر قضات عالی مقام که باین مطلب رسیدگی کنند و آن هیئت منصفه خشک و جامد نیست چهار دیوار یک ماده قانونی را بلکه یک نظر بسیط تری دارد که آیا این هم معاف باشد یا اینکه اگر جنبه سیاسی داشت و جنبه نظری داشت تعقیب شود و هم تعقیبش باین رویه باشد که احترام بافکار عمومی گذارده شود و اینها یک مسائلی است که پیش پا افتاده است فرمودند که ماده ۳۴ خوانده شود ماده ۳۴ میگوید هتك احترام و شرف و کسر اعتبارات شخصیه افراد یا هیئت (یکی از نمایندگان - کسر اعتبارات در این قانون هم هست) همین که نیست باز هم دنبال دارد اجازه بفرمائید مادامی که مرتکب از ثبوت آن عاجز باشد این کلمه را در این قانون ندارد و باید داشته باشد و همان است که در ماده ۲۶۲ قانون مجازات دارد و ترجمه از متن قانون فرانسه است که بهتر از این نوشته شده آنجا هم اثبات میخواهد اگر يك کسی نوشت که در جوشقان قتلی واقع شده است و کدخدا حسین کدخدا حسن را کشته است این يك خبری است حالا معلوم نیست که نویسنده موء نظری داشته برای اتهامات یعنی دامنه تأثر و تاسف را آنقدر بسط ندهد که يك مرتبه مخالف

متخلف از قانون مطبوعات بر طبق قانون مطبوعات مجازات میشود پس اصل همانطور که آقای هاشمی فرمودند اصل آزادی است زیرا مطبوعات اطلاق به این روزنامه هائی که که ما می بینیم نمیشود اطلاق میشود به هر رویه که موجب انتشار و بسط يك فکری باشد اشخاصی مطالعه کرده اند در علوم و در فنون مختلف و نظریات خودشان را در معرض افکار عامه میگذارند هر کس يك فکری دارد البته در زندگانی مشورتی این رویه باید باشد حالا ایجاد این رویه مطبوعات و حمله به مجلس شورای ملی و حمله به بعضی از و کلا طوری شده است که همانطور که آقای انوار گفتند فرض میشود که يك آکسینونی داشته باشد حتی بعضی از آقایان که مستقیماً به نوائیس شان تعرض شده بود باین جهت گفتند که تکلیف ما چیست؟ بنده بایشان گفتم هم قانون بشما اجازه تعقیب میدهد و هم راه باز است هم محکمه هست و هم قانون مجازات عمومی هست و هم قانون مطبوعات هست و از آن قانون مطبوعات هیچکدام ملغی نشده است اول قانون مجازات عمومی راجع به افترا ماده ۲۹۶ میگوید هر کس امری را صریحاً بدیگری نسبت بدهد که آن امر در حدود قانون جنحه و جنایت محسوب باشد و نتواند از عهده اثبات بر آید مقتری محسوب است و مجازات مقتری هم از یکسال حبس الی آخر و عمل هم بر این جاری شده است آنوقت برای سرعت هم که منظور نظر آقای لیقوانی است آمدند بوسیله دادگاه حکومت نظامی مسئله جرائد را هم در صلاحیت حکومت نظامی قرار دادند که دیگر نگرانی نباشد و سرعت عمل باشد پس از حیث مجازات نقصی نیست از حیث پرسدور هم نقص نیست از حیث سرعت هم پیش بینی لازم شده از این جهت آمدیم در مقدار مجازات مقدار مجازات عبارتی که در این جا نوشته شده توهین و هتك احترام و شرف و کسر اعتبارات افراد در دادگاههای جنحه خارج از نوبت رسیدگی میشود این عبارت کسر اعتبارات چه قدر کش دار است اعتبار عبادی اعتبار اجتماعی اصلاً امور دائر مدار اعتبار است میگوید بد مطلق وجود ندارد خوب مطلق وجود ندارد

اشکات اصل بیستم قانون اساسی بشود (صحیح است) این عقیده شخصی بنده است و استدعا میکنم که آقایان هم باین موافقت نفرمایند برای اینکه باشم در این عقیده خودم به تنهایی آمدیم سرفرمایشات تأثر آوری که آقای انوار فرمودند که مملکت ما مریض است ممکن است مملکت ما هم مثل سایر ممالک يك کسالتی را طی کند ولی ایران همیشه زنده بوده است (بعضی از نمایندگان - صحیح است انشاء الله) و امیدواریم که همیشه زنده باشد بالاخره ایران يك وضعیتی دارد که تمام ملل متمدن در چهارول دنیا هنوز از زیر خا کهای مدائن و از زیر خا کهای شوش و سایر نقاط این مملکت آثار تمدن بیرون میاورند بنابراین يك مملکتی است که دارای حیات تاریخی بوده و امیدواریم که باز هم باشد بشرط اینکه یک قدری ملایمت کنیم و عصبانی نشویم و اشخاصی که درد دارند باید يك مرهمی بهشان داد و با وجود این با اینکه مجال گذشته است بنده معتقد هستم در يك مملکتی که شما برای يك و کیل عدلیه برای يك تاجر برای يك حال برای يك حامی برای دلال شما آئین نامه مینویسید اختیاراتی تصویب میکنید چطور میشود برای يك روزنامه نویس باین کسبیکه میخواهد هدایت افکار جامعه را بکند ما يك مقرراتی ننویسیم این حرف مفتی است و بی معنی است و حتی در آن موقع هم که آن لایحه آمد من با بعضی از ارباب جرائد صحبت کردم که شما بیخود مخالفت میکنید و باید این طرز اصلاح شود و بعقیده بنده آن قانون بد قانونی نبود یک قدری مبسوط تر بود و همیشه که اطراف را رعایت بکند و حالا این دو ماده با این عبارات خشک و با این حالت وجود و نداشتن این عنوان که عاجز از اثبات هم باشد سایر قسمت ها را هم برداریم از اصل بیستم قانون اساسی خدا گواه است اثری باقی نخواهد ماند این است استدعا میکنم موافقت بفرمائید و بنده هم باین حسن نیتی از جناب آقای نخست وزیر خواهش میکنم گو اینکه حالا يك اقلیتی هست که وقتی که شمردیم شاید چهل نفر با عقیده موافق باشند ولی معلوم شد که اکثریتی هم در این تقاضای دولت هست حالا باز

هم بانقضا و موافقت خود دولت این کار بکمسیون داد گستری و کمسیون فرهنگ برود چون جنبه مجازات دارد باید کمسیون داد گستری هم موافقت بکند و نظر بدهد مطالعه ای بکند و آنوقت بیاید به مجلس تصویب شود.

وزیر کشور (آقای عامری) - عرض کنم نگرانی آقای نقابت که اصل بیستم قانون اساسی گفته است عامه مطبوعات آزاد است خودشان هم بعداً توضیح دادند که در تخلف از مقررات طبق قانون مطبوعات رفتار خواهد شد پس مقنن هیچوقت نمی آید برخلاف عقل چیزی تصویب کند و این قانون اساسی هم مورد احترام و تکریم همه ما هست ولی در هیچ قانون هیچ آزادی مطلق در دنیا وجود ندارد اما درست است اگر يك نفر تنها باشد میتواند هر کاری دلش بخواهد بکند. بنده اگر توی يك شهری باشم تاصبح میتوانم داد بزنم، اخت هم بیرون بیایم ولی اگر يك همسایه پیدا کردم باید فوری لباس بپوشم بنابراین بمحض اینکه بنشیند انسان در يك هیئت جامعه زنده گی کند همان دقیقه آزادی محدود میشود قانون اساسی هم که مطبوعات را آزاد کرد بلافاصله بعدش استثناء آورد و گفت بر طبق مقررات قانون مطبوعات باید رفتار شود بنابراین يك اصلی است که کسی بتواند است کمترین خللی به آن وارد آورد و مورد نهایت احترام همه ما هست (صحیح است) راجع بکسر اعتبارات فرمودند که در این ماده نوشته شده است کسر اعتبارات و این خیلی وسیع است بنده از دفعه اول به آقایان عرض کردم که ما هیچ چیزی ابداع و اختراع نکردیم این عین همان قانون محرم ۱۳۲۶ بود که عیناً برای آقایان قرائت میکنم که وسیع تر از این و بلکه شدیدتر هم خواهد بود (نقابت - راجع به استثنائش هم توضیح بدهید) آنرا هم توضیح میدهم که رفع اشکال از همه آقایان بشود ملاحظه بفرمائید عین ماده ۳۴ قانون سابق: هتك احترام و شرف و کسر اعتبارات شخصیه افراد یا هیئت مادامی که مرتکب از ثبوت آن عاجز باشد و مطلقاً هر گونه تخفیف و تحقیر خواه بمعنی باشد خواه بالفاظ الایق مستوجب تهدید و سیاست خواهد بود فقط اشکالی که

در این ماده هست از نقطه نظر قضائی این است که نوشته شده مستوجب تهدید و سیاست خواهد بود در اصول امروزه هیچکس قبول نمیکند که در یک همچو قانونی گفته شود که مجازات بشود چرا؟ دواصل در دنیا بود که یکی از آن دو اصل این بود در قوانین سابق کل سارق فاقطعوا ایدیه هر کس دزدی کرد باید دستش را برید بدون استثناء و یک اصل هم این بود که امر را بدست قاضی بدهند یعنی دولت تشخیص بدهد که این دزد است وقتی که تشخیص داد خودش هر مجازاتی میخواهد بکند این را آمدند گفتند قابل قبول نیست چرا؟ برای اینکه نمیشود اختیار مردم را تا این حد بدست قاضی داد که هر چه دلش میخواهد بکند یعنی گفتند بیائیم روی ترقیات امروزه یک حداقل و اکثری معین کنیم در قانون جزائی امروزه نگاه کنیم برای هر عملی که جرم معین کرده است میگوید از شش ماه تا دو سال مثلاً که تکلیف قاضی معلوم باشد. در این جا هم ما فقط اصلاح این ماده را که خواستیم به رأی مجلس شورای ملی باشد که سیاست مطلق نباشد برای اینکه شدید نباشد و دست قاضی هم نباشد و یک حداقل و اکثری داشته باشد مجازاتی معین کردیم هیچ چیز تعبیه نکردیم برای اینکه ماده بعد که ماده ۳۵ باشد یک مدتی برای این داشته عین این مدت را گرفتیم آوردیم بدون اینکه هیچ چیزی بهش اضافه کرده باشیم در اینجا ماده ۳۵ را نگاه کنید بموجب این ماده هر کس نسبتی از نسبتهای مندرجه در ماده ۳۴ را بوسائلی که در ماده ۲۶ مذکور است نطق، لایحه درج مقاله در روزنامجات بیکی از محاکم عدلیه یا اجزاء حریبه یا انجمنها یا ادارات دولتی بدهد ازده تومان الی سیصد تومان مجاری دادنی خواهد بود و یا از هشت روز الی یکسال حبس خواهد شد اگر وسیله انتشار آن نسبتها روزنامه باشد در میزان مشخصه توقیف خواهد شد ممکن است انواع تنبیه و سیاست را در زمان واحد مقتضی بدانند بسته بنظر محاکم قضیه. بعد یک ماده دیگر دارد که همان مجازات را دارد و این دو ماده فقط حد معین بکرده بود. اما نکته دیگری گفتند که مادام که از ثبوت آن عاجز باشد؛ مگر

ما گفتیم که به محکمه نرود؟ ما مخصوصاً در ماده تصریح کردیم بشکایت مدعی خصوصی یعنی اگر کسی را که ناسزائی باو گفتند، تهدید یا توهینی باو وارد کردند میرود به محکمه شکایت میکنند وقتی شکایت کرد قاضی هم رسیدگی میکند البته فحش و ناسزائی اگر گفته یا توهین کرده فرض بفرمایند که یک نفر بمن توهین کرد که تودزدی کردی اگر توانست ثابت بکند که من دزدی کرده ام او مجازات ندارد، و حتی گفته شده است یکی از چیزهایی که روزنامه را اینقدر منزه میکنند این است که اگر تخلفاتی را از کسی می بینند یا انقلابی واقع بشود بنمایاند بمردم اگر روزنامه بمن نسبت دزدی داد من هم رفتم شکایت کردم و به محکمه رفتم و ثابت کرد که این دزدی کرده است در وزارتخانه اش او که مجازات ندارد اینجا هم که میگویند اگر از ثبوتش عاجز بماند مربوط بافترا و تهمت است وقتی است که نسبتی را که بکسی میدهند جرم باشد ولی نتواند ثابت کند اگر نتوانست ثابت بکند مجازات میشود ولی این کسر اعتبارات و توهین و فحش اینها معلوم است در روزنامه آن الفاظ را یکباره مینویسد اینکه چیزی نیست که بخواهند ثابت بشود این ورقه روزنامه است و در محکمه هم ثابت میشود ولی اگر تهمت و افترا بود محتاج به اثبات است بنابراین هیچ چیز که مخالف یک اصلی باشد در این دو ماده بهیچوجه وجود ندارد نه مجازات شدیدی معین شده در حدود همان قانون سابق است و نه نظری است نسبت به تضییق و جلوگیری و بنده اطمینان میدهم به آقایان این قانون را به مجلس آوردم که هر طور صلاح است اصلاح شود. مثلاً شورای عالی فرهنگ این سابقاً هم بوده است در قانون شورای عالی فرهنگ مصوب ۱۳۰۰ در شق ۱۱ از ماده ۱۲ این تشخیص را بعهده شورای عالی فرهنگ گذاشته است منتها چه شد که هیچ عملی نشد همان اشخاصی که در آن تاریخ پیشنهاد کردند نظرشان این بود که شورای عالی فرهنگ یک شرایط بیشتری معین بکند منتها وقتی که رفته بود در شورای عالی فرهنگ گفتند بیش از آن شرایط که در ماده اول قانون مطبوعات

است مانعی توانیم معین کنیم و آن شرایط یکی این است که که سی سال داشته باشند محکوم به جنحه و جنایت هم نباشند این است که در ماده اول ما یک کلمه اضافه کردیم والا آن چیزی که مورد نظر مجلس شورای ملی است که سابقاً آمده است به شورای عالی فرهنگ تصویب شده منتها چون شورای عالی فرهنگ اختلاف پیدا کرده بودند که در همان صلاحیت باید وقت کرد که گفتیم در همان صلاحیت شرط دیگری باشد که یک سرمایه علمی باشد و یک مختصر تمولی هم باشد که انسان اطمینان داشته باشد که اگر امروز یک کسی آمد روزنامه گرفت فردا دستش پیش کسی دراز نباشد والا هیچ چیز تازه ای نیست (بعضی از نمایندگان - کافی است) اجازه بفرمائید یک کلمه دیگر هم توضیح بدهم برای رفع اشکال آقای نقابت گفتند در آنجا گفته شده است که سابقاً میرفت در محکمه جنائی با حضور هیئت منصفه، محکمه جنائی یک ابهتی دارد و در هیچ جای دنیا یک چیزهای کوچک، فحش و ناسزا را با آنجا نمیرسد، محکمه جنائی یک دستگاه بسیار عالی است که بکار انداختن آن یک تشریفاتی دارد این را هم مانعاً ابداع بکنیم اینهم در قانون هیئت منصفه هست که آقایان تصویب کرده اند بنده عین آن را میخوانم. قانون هیئت منصفه مصوب ۲۹ اردیبهشت ۱۳۱۰. ماده سوم: جرمهای ذیل جرم مطبوعاتی نبوده و محاکمه آن بدون حضور هیئت بعمل خواهد آمد که یکی از آنها اسناد توهین آمیز و فحش و ناسزا و افترا باشخاص باشد که خودتان خارج کرده اید منتها ما این دو ماده را جمع کردیم در یکجا بنابراین نگرانی نیست. (جمعی از نمایندگان - کافی است)

رئیس - رأی گرفته میشود بورود در شور موافق آقایانی که موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول قرائت میشود

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون کسانی میتوانند صاحب امتیاز یا مدیر یا سردبیر روزنامه یا مجله باشند که علاوه بر شرایط مقرر در قانون مطبوعات مصوب ۶ محرم

۱۳۲۶ صلاحیت آنانرا از لحاظ تمکن مالی و سرمایه علمی و اخلاقی شورای عالی فرهنگ با رعایت نوع روزنامه یا مجله که میخواهند منتشر کنند و سمتی که در آن خواهند داشت تصدیق نماید. صاحبان امتیاز و مدیران و سردبیران فعلی روزنامه ها و مجلات نیز مشمول این قانون نباشند و هیچکس نمیتواند بیش از امتیاز یک روزنامه یا مجله داشته باشد.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - در ماده اول هم چون میشود در کلیات صحبت کرد بنده استفاده میکنم از این حق. با فوریت این قانون بنده مخالف بودم وقتی که مجلس شورای ملی و اکثریت حاضر رأی دادند بدیهی است که در مقابل اکثریت باید خاضع شد و معتقدم همانطور که بزرگان گفته اند کما انکون اتولی علیکم چنانکه هستید بر شما حکومت کرده میشود بالاخره همین مجلس شورای ملی است همین ملت و همین دولت وقتی با اکثریت این قانون را تصویب کرد شاید دلیل بر این است که این ملت هم لیاقت این قانون را دارد، آزادی داشت متأسفانه در حدود آزادی جرایم راهنمای افکار بودند چرا باید روی عصبانی گری یا جوانی چهار نفر جاهل چیزهایی را بنویسند که امروز هیئت حاکمه مجبور بشود بوسیله قانون او را محدود بکند. خوب این دیگر بدبختی است و الا بنده سلیقه ام این است در آزادی که مردانی که زمامدار حکومت ملی هستند باید حسابشان صاف و روشن باشد با ملت و آدم صاف و روشن و درستکار از انتقاد نمیترسد چنانکه رئیس - الوزراهای انگلستان و آلمان و سایر ملل راقیه می آمدند و میدیدند که جرایم بد نوشته اند و جرایم را بالای خانه یک عده من باب ادب نصب کرده اند خودشان می آمدند و لبخند میزدند و مردم را رد میکردند و روزنامه را پائین ترمی آوردند که همه مردم بخوانند. کی شود دریا به ایس سگ نجس (مشار - آقا ستاره روزنامه نویس هست در این ملک است) آقای مشار مسئله خصوصی باشد. عضو عامل دوره دیکناتورری نمیتواند عضو عامل دوره آزادی باشد. آزادی اشخاص روشن فکر میخواهد. اشخاص ضابط میخواهد. اعوان مدبر

روزنامه اش، اعم از رئیس الوزرایش! نباید جلوگیری کرد از انتقاد! جان من، عزیز من (مشار... آقا انتقاد فحش دادن نیست!) عریضه بدهید موضوع رسیدگی میشود. بالاخره من یا آقای نقابت یا دیگری از امثال ما که عمرمان در علم و قلم صرف شده باندیازه لاشه های چیز تصنیف داریم اگر يك روزهم بریزیم پیشتان می بینید بار سنگینی است معذک اهمیت نمیدهیم و میگوئیم لیاقت ملت ایران همین قانونی است که امروز تصویب بشود والا افراد باید خوب باشند نه از ترس قانون خوب بشوند: توهین به بیجه و لگد کوجه بد است چه رسد بمقامات عالی مملکت، چه رسد بر رئیس مملکت، بنده هم عقیده ام اینست که نباید توهین کرد بکسی، ولی وقتی که يك عده که بنام طیب خدای نکرده چون روزنامه نویس و طیب فرق نمیکند طیب وظیفه اش دارو داد و احیای نفوس است وقتی که کشنده نفوس شد طبعاً این لباس از تنش کنده میشود بقول ابو العالی معری اعتراض کرد بر آئین اسلام که دستی که هزار دینار ارزش دارد برای ربع دینار میبردندسید مرتضی جواب میدهد و میگوید: عزّ الامانة اعلیها و ارضها ذل الخیانه و افهم حکمت البارئ این را جواب داد که آن روز پانصد مقال طلا قیمت داشت که امانت داشت وقتی دست بدزدی دراز کرد در برابر دو ریل یا ربع دینار باید او را برید و دیگر اعتباری ندارد. بالاخره قلم باید مملکت را درست کند ولسی اگر بجائی رسید که ضرر رساند باید حبسش کند این مربوط به آن عالم نیست. حالا چرا بنده مخالفم برای اینکه متأسفانه همیشه این هیئت دولت امروزی نیست. رجال امروزی نیستند، ما از گذشته تجربه داریم و میدانیم که شاید سوء استفاده بشود بفرمایش آقای نقابت در قانون نوشته میشود کسر اعتبارات در صورتی که نتوانست ثابت کند مثلاً کسی بمن گفت قد تو کوتاه است اگر بلند بود ولسی انتقاد باید باشد، انتقاد از ارکان آزادی است باید قلمهای صالح، نویسندگان صالح مراقب اعمال همه باشند هیچوقت عصبانی نشویم باینجهت. باید بنده مخالف باشم با این موضوع وقتی

که مجلس شورای ملی رأی داد عرض کردم که تأثیری ندارد مانعی ندارد مصلحت وقت اینطور بوده است و همینطور باید تصویب بشود.

رئیس - آقای صفوی

بعضی از نمایندگان - دو مخالف نمی شود حرف بزنند.

صفوی - توجه بفرمائید آقایان موضوع خیلی اهمیت دارد بعقیده بنده و همانطور که یکی دو نفر از آقایان رفقا شاید آقای نقابت فرمودند شایسته این است بیشتر در اطرافش بحث کنیم و اکثریت هم که تصمیم گرفته اند این دو ماده بگذرد عصبانی نشوند و بکفداری توجه بفرمائید که اگر با يك روح عصبانی بخواهند اقلیت را خفه کنند و نگذارند حرف حقش را بزنند شایسته مقام مجلس شورای ملی و شایسته قانونگذاری نیست. موضوع راجع بمطبوعات است نه اشخاص ناباب که آقایان میفرمایند خدای نکرده قلم در دست داشته اند یا در آئینه ممکن است بخیال بیفتد و بر خلاف مصالح اشخاص چیزی بنویسند، موضوع مقام مطبوعات است، مقام مطبوعات مقام شامخی است در مملکت مشروطه و باید با نظر اهمیت به مطبوعات نگاه کرد، در ماده اول و همینطور در ماده دوم بنده يك نظریاتی دارم همانطور که آقای وزیر کشور فرمودند سابقاً قوانینی تصویب شده است ولی متأسفانه عمل نکرده اند. باین قوانین اگر عمل شده بود و دولت ها اجرا میکردند هیچوقت بحدود اشخاص تخطی نمیشد و بر فقای بنده هم که حالا عصبانی هستند و مستقیماً بآنها حمله شده است بهیچوجه من الوجوه حمله نمیشد. این قانون اینست منصفه که بآن اشاره فرمودند مصوب ۲۹ اردی بهشت ۱۳۱۰ در آن جدیک مواد سختی راجع به هیئت منصفه تصویب شده است منتها عمل نکرده اند اگر دولت مطابق همین موادی که تصویب شده عمل میکرد، ملاحظه بفرمائید ماده سوم قانون اینست منصفه: جریمهای ذیل جرم مطبوعاتی نبوده و محاکمه آن بدون حضور هیئت منصفه بعمل خواهد آمد: ۱ - جریمهائی که بوسیله بیانیه

یا هر قسم مطبوعات دیگری که بنحو مرتب منتشر نمیشود (باستثنای کتاب) وقوع یابد. ۲ - جریمهائی که بوسیله انتشار اعلان بعمل آید و لو اینکه اعلان در جریده یا مجله یا سایر مطبوعات مرتب الا انتشار منتشر گردد. ۳ - توهین بپادشاه مملکت. ۴ - توهین بر رؤسای ممالک خارجه یا نمایندگان سیاسی آنها در ایران. ۵ - اسناد توهین آمیز یا افترا نسبت به فردی از نمایندگان ملت یا وزراء و معاونین آنها یا رؤساء و مستخدمین دربار سلطنتی یا نسبت بفردی از مأمورین دولتی یا ادارات مجلس یا مأمورین بلدی و یا نسبت باعضاء انجمن های بلدی و یا اعضاء هیئت منصفه و یا اعضاء اطاق تجارت و یا اعضاء انجمن های نظارت انتخابات و یا هیئتی از اشخاص فوق الذکر مشروط بر اینکه آن اسناد یا افترا بمقام یا شغل اشخاص مذکور ارتباطی نداشته باشد ملاحظه بفرمائید این مواد باین سختی وقتی که اینجا نوشته شده است بدون حضور هیئت منصفه محاکمه خواهد شد اگر بتاجال اجرا شده بود هیچوقت آقایان اینطور عصبانی نبودند حالا دولت ها عمل نکردند بیست سال هم يك دوره ای بود در این مملکت که همه ناراضی بودند از عملیاتی که میشد وقتی که آن دوره تغییر کرد از شهریور ۱۳۲۰ باینطرف و يك آزادی داده شد البته روزنامه ها هم که آزاد شدند شروع کردند بیک انتقاداتی بنده تصدیق نمیکنم که هر انتقادی بجا بوده ولسی وقتی شما اصل کلی را در نظر بگیرید وقتی ضرر و نفعش را بسنجیم اینها يك خدماتی هم کرده اند يك مطالبی را نوشته اند در این یکسال زحمانی کشیده اند هدایت و ارشاد کرده اند و بالاخره باز هم ارشاد میکنند نباید همه را بیک چشم نگاه کرد! نباید گفت همه مغرضند، همه نابابند همه برخلاف مصلحت چنین مینویسند! اینطور نیست! بعضی ها هم هستند که عشق دارند که به مملکت خودشان خدمت کنند ما نباید با يك روح عصبانی برای اینکه بیکى دونه فریبی احترامی شده همه را در يك ردیف قرار بدهیم ملاحظه بفرمائید در همین ماده میگوید ماده اول از تاریخ تصویب این قانون کسانی میتوانند صاحب امتیاز یا سردبیر روزنامه یا مجله

باشند که علاوه بر شرایط مقرر در قانون مطبوعات مصوب ۶ محرم ۱۳۲۶ صلاحیت آنان را از لحاظ تمکن مالی و علمی و اخلاقی شورای عالی فرهنگ تصدیق کند. ملاحظه بفرمائید اینجا این صلاحیت مالی و علمی و اخلاقی که نوشته اند مطلب لارژ و کش داری است، امروز اگر این ماده تصویب شد باید روزنامه هائی که تا بحال منتشر میشده و آنچه بعد بخواهند منتشر بکنند شورای عالی فرهنگ میگوید شما باید د کتر در حقوق باشید دارای فلان معلومات باشید علاوه اگر بخواهید روزنامه دایر کنید بایستی دویست هزار تومان پول داشته باشی (چون اینجا در قانون نوشته نشده است که چه مبلغ باید داشته باشد) یا اگر بخواهید هفته يك روز بدهید باید صد هزار تومان داشته باشید (فیاض - نکنید آقا) موضوع نکنند آقا نمیشود: ما که نمیتوانیم از همه چیز صرف نظر بکنیم، اگر مملکت مشروطه است باید روی يك اصول و مقرراتی باشد، نمیشود آقای فیاض گفت نکنند آقا. سر کار هم عصبانی نباشید همین بنده که گفتم بعقیده خودم خدمت میکنم یعنی جان و مال خودم را در کف دست میگیرم برای يك شهرت و برای يك خدمتی برای يك عشقی، والله بالله من عمرم را باین کار تمام کرده ام بنده تا دوساعت بعد از نصف شب در مطبوعه تصحیح میکنم بدون اینکه دیناری روی این کار منفعت کرده باشم عمر خودم را روی این کار تمام کرده ام يك اشخاصی این عشق را دارند پس بفرمائید نکنند، ما میخواهیم خدمت بکنیم، همه اهل این آب و خاک هستیم! این چه فرمایشی است که سر کار میفرمائید! بنده انتظار نداشتم که بگوئید نکنند، اگر ذکر میشد که دویست هزار ربال یا پنجاه هزار ربال یا فلانقدر بهتر بود اینجا بطور مطلق نوشته بعد هم شورای عالی فرهنگ میگوید باید فلان مقام علمی را داشته باشد و صد هزار تومان هم پول نقد داشته باشد تا بتواند روزنامه بیرون بدهد این کاملاً خفه کردن مطبوعات و شکستن قلم مطبوعات است. آقای رفقای بنده بنده این را بر فقای خودم خطاب میکنم. فکر امروز را که بعد از شهریور بکفداری عصبانی هستید نکنید از این

این اصلاحات باید در این ماده بشود حالا که آقای نخست- وزیر فرمودند اصلاح میکنیم بعد به بینیم چه میشود .

وزیر کشور - اگر آقایان تصور کردند که شخص آقای نخست وزیر یا هیئت دولت نسبت بتوهیناتی که ممکن است بآنها وارد شود عصبانی بشوند بنده قول میدهم از طرف خودمان که اگر توهین هائی هم نسبت بما شده است ما گذشت میکنیم آنچه که ما میگوئیم فقط و فقط از نقطه نظر مصالح مملکت است (صحیح است) بهتر است نمونه آزادی خواهی دولت فعلی اینست که حتی حاضر نشدند تمام آن قوانین ولوایحی را که سابقاً آورده بودند یکی از آنها را نگاه کنند فقط فرمودند از همه بهتر یک قانونی که توهم کمتری درش نباشد آن قانون مجرم ۲۶ است . اینرا هم کافی دانستند فقط یکی دو ماده اولش را هم که آقایان علاقه داشتند یک تمکن مالی و علمی و مزایای اخلاقی است این است آنچه ما در نظر داریم مزایای اخلاقی را در نظر بگیرد و مزایای دیگر را خودتان پیشنهاد کنید و سرمایه علمی و مالی را خودتان ملاک قرار دهید و بگوئید که یک روزنامه ای که امروز شروع میکند بکار کردن چقدر سرمایه لازم دارد خود آقایان پیشنهاد کنید و معلوم کنید که برای اینکه یک روزنامه واقعا بتواند عفت قلم را حفظ کند چه سرمایه لازم دارد هر چقدر که بنظر آقایان متقاضی برسد پیشنهاد کنند ما قبول میکنیم پیشنهاد بکنید .

مزایای اخلاقی و علمی را نهایت اهمیت میدهم مزایای علمی را که هیچکس قبول نمیکند که بیسواد بیاید امتیاز روزنامه بگیرد . یک حدی برای میزان علمی پیشنهاد کنید و یک میزان هم برای ملاک مالی هر چه آقایان پیشنهاد کنند ما قبول میکنیم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

تهر انچی - کافی نیست

رئیس - شما مخالفید با کفایت مذاکرات ؟

تهر انچی - بلی

رئیس - پس رأی گرفته میشود . **تهر انچی** - اجازه بفرمائید توضیح بدهم .

مطبوعات برای مملکت خیلی استفاده میکنیم این مطبوعات یکوقت بدرد مملکت میخورند این مطبوعات یک حربه است برای مملکت همانطور که قشون برای مملکت لازم است بعقیده بنده مطبوعات هم همان خدمت را عهده دار است چرا عصبانیت میکنید ! در مطبوعات اگر یک آدم نابابی پیدا شد مطابق این ماده سوم بگیرد بپرید محاکمه کنید نه اینکه قام را بشکنید و از بین ببرید دولت امروز حسن نیت دارد آقای رئیس الوزرا هم خودشان آزادی طلب هستند ولی اگر خدای نکرده یک روز دولتی بود که بخواست مطابق مشروطه عمل بکنند و آنوقت مجلس هم نبود چه باید کرد نباید مطالب را روی امروز نگاه کرد این قانون ممکن است فردا بدست یک هیئت مجریه بیفتد که بخواهد سوء استفاده بکنند آنوقت اگر کسی خواست . شما آقایان اگر امروز سمت نمایندگی دارید فردا خواستید بلکه روزنامه داشته باشید وقتی که زفتید (این آقای وزیر فرهنگ هم نبودند) میگویند آقایان فلان معلومات را داشته باشید فلانقدر سرمایه داشته باشید آنوقت خود آقایان نمیتوانند آن منظوری را که دارند عمل کنند با یک نظر عصبانی و روح عصبانی و از نظر شخصی نباید قانون را گذراند بالاخره بنده معتقدم که در اینجا بایستی این سرمایه علمی و تمکن مالی را توضیح بدهند یعنی آقای وزیر فرهنگ توضیح بدهند که تا چه اندازه این سرمایه مالی و علمی باید باشد که هر کس بیاید یک سنگی جلو پای آنها بیندازد ، آقای وزیر فرهنگ خود سر کار آزادی طلب و صاحب قلم هستید و همانطور که سابقاً شما در جراید و مجلات با آن قلم خودتان ارشاد میکردید و آن مقالات بسیار بسیار متین را میفرمودید فرادهم شاید بخواستید بکنید بنابر این اینها یک چیز هائی نیست که ما با روح عصبانی بخواهیم یک اقلیتی را خفه بکنیم که فلان روزنامه فلان کار را کرده آقایان توهین را شما ممکن است با نظر اغماض و با روح بزرگواری تحمل کنید ولی مسائل کلی را در نظر داشته باشید که از این راه میتوانید به جامعه و مملکت خدمت بکنید بعقیده بنده

رئیس - بفرمائید .

تهر انچی - آقایان بنده استدعا میکنم خواهش میکنم برای اینکه یک امر مهمی است و اینطور هم نیست که گفته میشود در این قسمت همانطور که عرض کردم فقط سابق یعنی مدتی است مطالعاتی شده است و البته قضیه مطبوعات کمک است و قضیه ایست که ممکن است با همین صورتی که نوشته شده است سوء استفاده شود و این یک قسمت مهمی است این است که اجازه بفرمائید که مخالفین عرایض خودشان را عرض کنند آنوقت البته رأی بگیرد ولی اینکه یک نفر مخالف صحبت کند و یک نفر موافق بعد بگوئید که کافی است خوب نیست این جلو گیری از مذاکرات است و این کار البته انعکاسش در خارج خوب نیست و نزد ملت بد است و برای اینکه ملت هم قبول بکنند یک چیزی را اجازه بفرمائید که صحبت شود منظور هم از این عرایض این است که ملت بگویند و کلا چه موافق چه مخالف صحبت کردند و نگویند که نگذاشتند که مخالفین صحبت های خودشان را بکنند و آنها را خفه کردند این انعکاسش در خارج بد است باز بختارند آقایان

رئیس - آقایان تهرانچی مخالفین بیشتر از موافقین صحبت کردند .

وزیر فرهنگ - راجع به شورای عالی فرهنگ چون مذاکره شد که ممکن است سوء استفاده شود بنده لازم است عرض کنم که شورای عالی فرهنگ از دهنه مردم دانشمندان و فاضل و بی غرض تشکیل شده و میشود که بموجب فرمان همایونی تصویب میشود و دوره کارشان هم ۴ سال است و تصور نمیشود که تحت نفوذ قرار گیرد ه نفر از آنها از استادان سرجه اول کشور هستند و ۵ نفر دیگر از دانشمندان سرجه اول هستند بنا بر این نمیشود تصور کرد که ۱۰ نفر از دانشمندان اشخاص سوء استفاده کنند و همانطور که آقایان فرمودند بیایند بگویند که فلان کس باید دوست هزار تومان پول داشته باشد تا ما اجازه بدهیم یا باید فلان باشد از اینجهت بنده اطمینان میدهم خدمت آقایان که

نگران نباشند و این را هم متوجه باشند که اول نظر این بود که شرط سرمایه علمی را درجه د کتری قرار بدیم ولی دولت برای اینکه سخت نباشد این را قبول نکرد حالا شاید باشند از نمایندگان محترم که معتقد هستند که شرط امتیاز گرفتن درجه د کترا باشند . (کافی است)

رئیس - رأی گرفته میشود به کفایت مذاکرات موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد آقای نراقی ،

پیشنهاد میکنم جمله « این قانون درباره روزنامه هائی که تا کنون منتشر میشد نیز مجری و قبول خواهد بود » از ماده اول حذف شود .

رئیس - آقای نراقی

نراقی - عرض کنم این نحو قانون گذراندن شایسته مجلس شورای ملی نیست . عرض میکنم بنده در اول قانون نظریاتی داشتم و استعجازه کرده بودم کم حوصله گی آقایان مجال نداد عرض بکنم و ناچار شدم این پیشنهاد را کنم که مطالبی را عرض کنم . امر طبابت تا کنون در مملکت ما مورد احترام بوده است و در هیچ موقعی سابقه را زیر پا نگذاشته است . در قانون طبابت میگوید که کسی میتواند در مملکت ایران طبابت کند که دارای دیپلم د کترا از دانشکده طب باشد و تمام دنیا هم تصدیق کرده اند که قانون خوبی است آیا میشود گفت یک قسمت طبابتی که تا کنون در مملکت مشغول معالجه مردم بوده اند آنها بروند فعله گی بکنند ؟ در صورتی که آنهائی که تا کنون چند سال سابقه خدمت دارند بنام پزشک مجاز مشغول خواهند بود یکی دیگر همین قانون دانشگاه که از مجلس گذشت و درش قید شد کسی میتواند در دانشگاه تدریس کند که حداقل رتبه د کترا را داشته باشد ولی در عین حال کسانی که قبلاً در دانشگاه تدریس کرده اند حقشان محفوظ بماند و بآنها گفتند که معلم رسمی هستند .

در صورتیکه در طی همان سالی که این قانون گذشته بود چند نفر اشخاص بی سواد عامی در کوچه و بازار جمع شده بودند آنها هم بعنوان استاد استفاده کردند از این قانون .

در نتیجه این قانون همیشه سابقه مورد احترام بوده است در این مملکت. تا کنون روزنامه هائی بودند که خدمت کرده اند و مؤسسه اقتصادی و اجتماعی و سیاسی برپا کرده اند حالانظر باینکه دولت آنها را نمی پسندد و با سیاستش موافق نیست یا چند نفر از آنها زخم زبانی نموده اند نمیشود مؤسسه اقتصادی و سیاسی و قضائی آنها را زیر پا گذاشت و گفت بروند پی کارشان. چون این قانون علاج دردهای زخم خورده ها را نمیکند. بیست شرط در قانون سابق بود دو تا هم حالا اضافه شده است که این یکیش است ولی اشخاص ناباب میخواهند امتیاز روزنامه بگیرند چرا؟ آن کسی که خودش ناصالح است يك امتیاز روزنامه باسم همشیره زاده اش که لیسانسیه است می رود میگیرد و يك چکی هم ضمیمه تقاضا نامه امتیازش میکند میفرستند شورای عالی فرهنگ. بنابراین این علاج درد ها را نمیکند. آن کسانی که زخم زبان دیده اند از روزنامه ها نباید کم حوصله گی بخرج بدهند و عصبانی بشوند خیال کنند که این قانون که گذشت دیگر در مملکت هیچکس نمیتواند حرف بزند خیر همان جریانات برقرار است منتها بایک اصول خصوصی دیکتاتوری که ضمیمه میشود یعنی روزنامه هائی که بوده است هر کدام را میباشان بود اجازه انتشار بهش بدهند و صلاحیتش را تصدیق میکنند و هر کدام را که میباشان نبود میگویند بروید دنبال فعله گی این بود که بنام حفظ و رعایت سابقه کار بوده است که پیشنهاد کردم که این قانون از این بعد مجری و قبول میتواند باشد اما نسبت به روزنامه هائی که تا کنون دائر بوده و از بنگاههای مهم سیاسی و اقتصادی کشور هستند نمیشود اجرا کرد.

وزیر کشور - فرمایشات آقای نراقی بمنزله همان مثلی است که يك کسی بار شیشه داشت که گفت اگر قائم تر بزید دیگر چیزی نخواهم داشت و این هم عیناً مثل همان است. اما دفاعی را که خواستند از صاحبان امتیاز سابق بکنند بنده گمان میکنم که خود آنها خوشنود نباشند از این پیشنهاد. چون که اگر ما گفته بودیم دکتر یا لیسانس یا فلان تصدیق را داشته باشند درست بود ولی تا این را نگفتیم گفتیم که يك سرمایه علمی داشته باشند

اگر میخواهید بگوئید آنهائی که هستند هیچ سرمایه علمی نداشته باشند بنده گمان میکنم که خود آنها هم این نظر را نداشته باشند و اگر هم هستند که شرایط علمی را دارند که گمان میکنم که خوب است حالشما فرض بفرمائید که يك حق ثابتی است نه این جور چیزهائی که به حکم سابق عمل شده است. اگر يك وقت ما گفتیم که طبیب مجاز هم باشد ولی يك وقت دیدیم که يك و ثوق الاطباءی بود در ورامین این را گذاشته بودند چند سالی در خانه فلان طبیب نسخه نویسی کرده بود آمده بود این هم طبیب مجاز شده بود این مدتی رفت ورامین و عده ای راه هم گشت بعد مردم بیرونش کردند اینطوری شد بنابراین ما گفتیم دارای يك معلوماتی هم باشد حالا دارای دیپلم دکترا یا لیسانس یا درجات علمی هر قدر که آقایان نظر دارند پیشنهاد کنند ما هم قبول میکنیم.

جمعی از نمایندگان - کافی است کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای نراقی موافقین برخیزند (عده ای برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد آقای هاشمی:

پیشنهاد میکنم موضوع تمکن مالی حذف شود.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - این امر يك امر معنوی است آقا در امور معنوی مال داشتن شرط نیست يك نویسنده مبرز ممکن است که از خودش سرمایه نداشته باشد اما در قوه خودش باشد و يك صد تومان در قوه خود می بیند که باقرض اگر دو شماره روزنامه در مملکت انتشار داد بقدری مطالبش مؤثر بشود که بتواند بعد از دو روز مؤسسه خودش را اداره کند شه دوست اینک نمیشود آقا بنده خیلی میل دارم که آقای شه دوست بعد از بنده جواب بنده را بدهند امام جماعت شرایطی در اسلام برایش قائل شده اند. شما علاوه بر داشتن شرایط داشتن يك مقداری ضیاع و عقار و مال برایش قائل میشوید؟ این گویا اثر سوء سوابق گذشته است که همه فضیلتها را بردروی تمکن مالی و تابا روز در این اثر را گذاشته است. چه موضوع

دارد. (صحیح است) در سنه ۱۷ یا ۱۶ هر دوره پیشنهادی و تصویب نامهای صادر کردند که برای جراید تمکن مالی در حدود انتشار ۶ ماه روزنامه که در دست دارند باشد و رفتند و این تشریفات را عملی کردند ولی آن عمل خوبی نبود برای نویسنده شرط این است وقتی قلم در دست میگیرد بتواند نوعاً يك مسئله علمی را که شرط قرار میدهند بخوبی بنویسد و تبحر در زبان فارسی داشته باشد آن کسی که روزنامه را در دست میگیرد باید فارسی را خوب بنویسد چون این روزنامه بزبان فارسی است برای اینکه تمام مردم بتوانند بخوانند. اطلاع و تبحر در تاریخ و در يك زبان خارجه داشته باشد اطلاع از سیاست و حقوق و قوانین مملکت داشته باشد تمام اینها را ما حاضر هستیم ولی برای امامت جماعت مال نمیخواهد اشخاص و برگزیده گان خوب شما آنها هستند که مال ندارند و با این شکل ادامه میدهند بنده اصلاً نمیخواهم که وضع سابق ادامه داشته باشد بنده میخواهم که کاملاً و بسیار جدی آن چه مطبوعات باقی است در مملکت به وظائفشان آشنا باشند و آنچه مضرات در حدود قوانین جلوی گرفتار شود و آنچه مفید است باقی بماند. نه اینکه آنچه منسلخ است از دوره پیش مان باقی باشد تا کی میخواهیم این کار را بکنیم؟ بعقیده بنده این است که شرایط اخلاقی و علمی همه را شرط قرار بدهید ولی برای تمکن مالی آن کسانی که آنها را دارند مال ندارند!

وزیر فرهنگ (دکتر سیاسی) - بیانات آقای هاشمی کاملاً صحیح است در صورتیکه این قانون منع میکرد دانشمندان و نویسندگان را به اینکه چیز ننویسند. کسی که دانشمند است و فاضل است بهیچوجه این قانون مانع نیست که مقاله یا کتابی بنویسد و ارشاد بکند بدبختانه همان طور که خودشان فرمودند دانش و خواسته يك جا نشود جمع. هر جا که مال است دانش نیست بنابراین غالباً اینطور شده است و هر جا که دانش است شاید سرمایه مالی کمتر باشد. ولی این کافی نیست يك کسی که فاضل و دانشمند است برای اینکه بتواند اداره

کند يك روزنامه را باید تمکن مالی هم داشته باشد اگر خود ایشان که دارای فضل و کمال هستند و دارای مقام علمی هستند و مورد تصدیق همه آقایان هم هست پول نداشته باشند که خرج مطبعه را بدهند پول کاغذ را بدهند پول مصحح را بدهند ایشان چطور میتوانند که روزنامه دائر کنند. باید سرمایه مالی را هم داشته باشند اگر نداشته باشند نمیتوانند از يك راههائی بلیط همت عالی چاپ بکنند یا اینکه پیش این و آن بروند و این مقتضی نیست. بعلاوه توجه فرمودید در ماده اول گفته شده است «با توجه به سمتی که در روزنامه خواهد داشت». اگر مدیر باشد و صاحب امتیاز باشد که باید پول بدهد و شورای عالی فرهنگ بیشتر توجه خواهد کرد به تمکن مالی و اگر سمتی که در آنجا دارد سر دبیری باشد بهیچوجه شورای عالی توجه به تمکن مالی نخواهد کرد و رعایت سرمایه علمی را خواهد نمود. آن قسمت مخصوصاً گذاشته شده است که با توجه به سمتی که در روزنامه میخواهد داشته باشد صلاحیت داشته باشد. این نکته برای اینست که خاطر آقای هاشمی جمع باشد و اطمینان داشته باشند که شخص فاضل و دانشمند اگر چیزی نداشته میتواند سر دبیر باشد و چیز بنویسد و لاجی حق ندارد اداره روزنامه و مخارجش را بعهده بگیرد.

هاشمی - بنده مسترد میکنم.

طوسی - پیشنهاد دیگری است مربوط با آقای مسعودی در همین زمینه است.

رئیس - پیشنهاد آقای مسعودی:

پیشنهاد مینمایم در ماده اول عبارت تمکن مالی حذف شود (بعضی از نمایندگان - این رد شده است)

رئیس - آقای مسعودی

مسعودی - این موضوع تمکن مالی که اینجا ذکر شده است این اصولاً با اصل بیستم قانون اساسی تباين دارد قانون مطبوعات مصوب مجرم ۱۳۲۶ هیچ موضوع تمکن مالی را برای دادن انتشار اصل قرار نمیدهد می نویسد:

« عامه مطبوعات غیر از کتب ضلال و مواد مضره دین مبین » آزاد و ممیزی در آنها ممنوع است ولی هر گاه چیزی مخالف قانون مطبوعات در آنها مشاهده شود نشر دهنده یا نویسنده بر طبق قانون مطبوعات مجازات میشود اگر نویسنده معروف و مقیم ایران باشد ناشر و طابع و هموزع از تعرض مصون هستند. « این موضوع تمکن مالی اصلاً یک چیزی است که مخالف است با قانون اساسی و با این قانونی که بالاخره اینجا اشاره میشود به آن قانون سابق. بنا بر این بنظر بنده بایستی که این قسمت حذف شود و مخصوصاً این یک چیزی است که مربوط به معنی نیست و بالاخره یک صورت ظاهری است و بهیچوجه از نظر معنی مؤثر در کار نیست. همینطور این موضوع در سابق هم بود در چند سال پیش یک آئین نامه هم برای این کار گذشت و بیشتر این روزنامه ها مطابق آن آئین نامه برقرار شده است فلائندر باید چک نشان بدهی که اجازه داده شود در این صورت هر کس رفته است خانه ای اجازه داده است و یا یک کاری کرده است و بالاخره توانسته است مبلغی پول تهیه کند آن امتیاز را بدست آورده است بنده بعقیده خودم خود دولت بالاخره همیشه میتواند کاملاً حافظ و نگهبان مطبوعات و راهنمای آنها باشم این کارها را دولتها نکرده اند بعقیده بنده والا قانون مطبوعات ما همه اش جامع است و کافی. آن قانون مجرم ۲۲ که این قدر مورد انتقاد است تمام وضعیت را در این جا پیش بینی کرده است اما کجا اجرا شده است؟ کی اجرا کرده است؟ قانون هیئت منصفه که در زمان مرحوم داور گذشته است تمام این قسمتها در آن پیش بینی شده است و آقای وزیر کشور فرمودند که هیچ چیزی غیر از آنها نیست و بنده هم عرض میکنم که چیز تازه ای نیست ولی دولت ها عمل نکرده اند و تقصیری متوجه روزنامه ها نیست ولی عمل نکردن این قوانین مانعی نیست که بگوئیم روزنامه ها از حدود خودشان خارج میشوند. البته روزنامه نویسنده باید که هتک احترام و حیثیت اشخاص را نکنند و اگر کرد مجازات میشود برای اینکه تمام اینها قوانین و مقرراتی دارد اما کسی جلو گیری نکرده است فقط بموجب

آن ماده قانون حکومت نظامی است که خیلی از جرایم توقیف شده است معلوم نشده است که چرا آزاد نشده است و هیچ معلوم نیست کی آزاد میشوند و بالاخره این قانون چیزی نیست که در درادوا بکنند و عمل این وظیفه خود دولتها است که باید عمل بکنند و اگر مقصود انتقاد است که انتقاد جزء لاینفک حکومت مشروطه است و هیچ دولتی نبایستی که از انتقاد رسمی رنجشی پیدا کند. روزنامه ها باید انتقاد بکنند (رئیس - شما در مسئله تمکن می گفتید که این راهم آقای وزیر فرهنگ جواب دادند) بلی بنده بهر حال در قسمت تمکن مخالف هستم و این را بهیچوجه مؤثر نمیدانم ولی جهد بکنند که این را بزحمت نیندازند.

بعضی از نمایندگان - عده کافی نیست.

[۴ - تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای معاون وزارت جنگ]

رئیس - تا آقایان بیایند شما لایحه ای دارید آقای معاون وزارت جنگ؟

معاون وزارت جنگ - چنانچه خاطر آقایان نمایندگان مستحضراست وقتی که آقای نخست وزیر لایحه قانونی نظام وظیفه را پس گرفتند وعده فرمودند بزودی زود این قانون بمجلس بر خواهد گشت. مطالعاتی که در وزارت جنگ شده مبنی بر مطالعات است که در شور اول و مذاکراتی که در کمیسیون و در جلسه مجلس مورد بحث شد و امیدواریم که این قانون با این تعدیلی که شده است مورد قبول نمایندگان محترم واقع گردیده و کامل باشد و عموم مردم از این قانون راضی باشند. یک اصلاح دیگری هم که کردیم این بود چون سر لشکر ریدلی نامزد مستشاری ارتش وارد شده بودند اینطور آقای نخست وزیر صلاح دانستند که ایشان هم که اصلاحاتی در نظر داشتند این قانون را به بیند. خوشبختانه ایشان هم نظری داشتند که بانظر اغلب آقایان نمایندگان مجلس وفق میکرد و ایشان راجع به تکفل عقیده شان بر این بود که متکفل را ۶ ماه خواستن و بعد مرخص کردن این یک امر بی فایده ای است. ایشان در نظر گرفتند که متکفلینی که نمیتوانند خدمت دوساله را انجام بدهند آنها را هم برایشان

معافی قائل شدند. یک ماده دیگری هم هست که بمجلس شورای ملی تقدیم میکنم و آن یک بی اعتدالی بود که نسبت بافسران شده بود امید وارم مجلس شورای ملی جبران بکند در موقعی که قانون افزایش حقوق مستخدمین در پارلمان مطرح بود یک شصتم ۱/۶۰ حقوق تقاعد تبدیل به یک پنجاهم ۱/۵۰ شد شامل مأمورین کشوری شد ولی مأمورین لشگری از آن فصل مستثنی شدند بنابراین کسور تقاعد را مثل کشوری سابق میدهند ولی در موقع بازنشستگی میزان کمتری عاید آنها میشود. این است که برای رفع آن بی اعتدالی یک ماده پیشنهاد شده است و یک ماده دیگری هم هست برای افسران مجروح. افسرانی که در خدمت مجروح میشوند این افسران مطابق قانون سابق نصف حقوق معین میگردد در صورتیکه برای مستخدمین کشوری کسانیکه در نتیجه خدمت فوت بکنند دو نلک داده میشود و چون افسران بیشتر مورد خطر هستند اینطور در نظر گرفته شده است که با مأمورین لشگری هم همان معامله که نسبت بمأمورین کشوری میشود معمول شود و باشخصیکه در نتیجه جراحات وارده فوت میکنند دو نلک حقوق داده شود.

رئیس - به کمیسیون مراجعه میشود.

[۵ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای معاون وزارت دارائی]

معاون وزارت دارائی (اردلان) - در جلسه سوم

آذر ماه پیشنهادی برای اختیارات رئیس کل دارائی برای تعیین و انتخاب همکاران خودش تقدیم مجلس شورای ملی شد. حالیه بنده از طرف جناب آقای نخست وزیر آن لایحه را مسترد میکنم و پیشنهاد جدیدی بقید یک فوریت برای استخدام ۴ نفر همکاران د کتر میلیسپو رئیس کل مالیه که اسم و حقوق و سمت آنها معلوم است تقدیم میدارم. معادل - مقداری از ظهر گذشته است بنده تصور میکنم که یک تنفسی بدهیم و برای چهار بعد از ظهر جلسه را تشکیل بدهیم.

ملك مدنی - چون مقداری از ظهر گذشته است اگر اجازه میفرمائید جلسه تعطیل شود و فردا صبح جلسه شود نظر آقای معادل هم البته صحیح است.

معادل - بنده هم موافقم با نظر آقا فردا صبح باشد بهتر است.

نقابت - پنج شبه مطابق معمول باشد.

[۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر اجازه می فرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتیه (فردا) چهارشنبه ۲ دی ماه سه ساعت قبل از ظهر دستور هم مابقی شور در لایحه مطبوعات.

(مجلس یک ساعت و بیست و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری